

310351

ప్రతి దినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

నంపుటము

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 8-వ తేది శుక్రవారము

దుండుభినామ సంవత్సరము, భాద్రపదమాస బహుళ ద్వితీయ ౨.

No. 134

నంబిక ౧౩౪

అమృతాంజనము అన్ని

నొప్పలకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పలకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దనూదినిగల మాయమందుగాద నకలునుందులవలన మోసముగలుగను. పంచభాషచీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగదు అమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన దేశమునందంతటను పెలసినది

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక, నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

సరస్వతి వాచక పుస్తకములు

ఫారమ్ రాఘవేంద్రరావు పంతులుగారి ప్రణీతము.

(255)

ఈ వాచకములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడి 1921 సం॥ జూన్ 22 తేది కెజుటలో ప్రచురింపబడినవి. వెంటనే మేము మామిత్రుల సలహాపై శ్రీ దైత్యులవారి Proceedings R. C. No. 4227/19 Dated 11-7-19 ప్రకారము Co-operative Societies and Industries ను గురించి పాఠములు వ్రాయించి వేనకటి పాఠములగా జేర్చి ప్రచురించెదమి. అప్పటినుండియు మా చిన్ని వాచకములు సర్వజనాదరణమును బడసి, దివాదివాధి గృహిణులనుండి మామిత్రుల పాఠములు Text Book Committee వారిచే ఆమోదింపబడినవి గాననియు ఇందు కొన్ని పాఠములు మార్పుగా నున్నవనియు శ్రీ దైత్యులవారికి తెలియపరచి మా పుస్తకములలో తనిపోని నిందాగోచరము చేయుచు, చాలనుంది విద్యార్థి కారులకు తెలియజేసితిమి.

గుణగ్రహణపాఠములైన శ్రీ దైత్యులవారు మేము చేర్చిన పాఠములను ఆమోదించుచు Special Case గానూరు Proceedings R. C. No. 185 E 21-30-22 తేదీని పంపియున్నారు. కావున విద్యార్థి కారులకును ఉపాధ్యాయులకును మేము విన్నవించుకొనున దేమనగా నిందాలోపణముచేయు మామిత్రులనూటవిని మా సరస్వతి వాచకములపై కినుక బూనుక అనేక నూతనవిషయములతో ప్రచురింపబడిన మా చిన్ని పుస్తకములను వాసుకలోనికి తెచ్చుభారము మీయిది. కావున తగురీతిని మార్పు ప్రోత్సహ మొసంగ గలందులకు కోరుచున్నాము. అద్దేవల్లి లక్ష్మణస్వామి ప్రకాశకుడు.

పుస్తకముల వలయువాడు:— గోదావరీబుక్కు డిప్లొ. రాజమండ్రి అని వ్రాసిన బడనుగలరు.

N. B. మాకద్ద ఎలిమెంటరీ విద్యార్థులకు తుపయోగించు అన్ని రకముల స్కూలు పుస్తకములు ప్రేమసరిసామాములు, వాచకములు, నవలలు వగైరా అన్నియు దొరకును.

త్వరపడుడు.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

శ్రీ ఆంజనేయ వైద్యశాలవారి సుప్రసిద్ధ ఔషధములు

శ్రీ జిల్లాబోర్డువారి బహుమానము పొందుచున్నది

129 రకముల ఔషధములున్నవి

(91) బోజ కాలు సంహారిణి:— ఎంత కాలమునుండియున్న శీషణ్డోము నైనను గారముగోజులలో గుణము కనుగొని, కాళ్ళనుంటలు, నీరు వారినుంటలుగాక పగిలిన పాదములు సహా స్వస్థంబై కమలములవలె ప్రకాశింపును.

15 రో. రు 4-8-0 వారమునకు రు 2-8-0.

(40) నిఖిల వ్యాధిని తేధ కంఠీరము: చిట్టఫిరంగి, పల్లిక, బగ్గెలోనగు సవాములున్న, కీళ్లనొప్పులు, నల్లని పొడలు, మూలవ్యాధి, పొందుపు, సవామేసాములు, మేసాములు, మేసాగ్రణములు, ముక్కువైపు మొదలు అన్ని వ్యాధులను వారము రోజులలో నివారణజేసి బలము, శరీరకాంతి, రక్తవృద్ధి, విర్యస్థంబున కలిగించును. ఇచ్చాపత్యం.

నెల రో. రు 6-0-0, 15 రో. రు 3-4-0.

(90) సర్వవిధ శగరోగ సంహారిణి: జీర్ణించిన పత్తి, రెబుపు, ఎరుపు, నలుపు లోనగు యేరంగు శగ్రైనను, మూత్రము స్వల్పముగాని, బొట్టుబొట్టుగాని పడుట, యీ గుణములన్నియు తగ్గి రక్తపుష్టి చేసును. రి పూటలలో గుణము కనిపించును. ఇచ్చాపత్యం.

డబ్బీ రు 1-4-0.

(48) మహావజ్రపాణిరసము (అను అష్టాదశ తత్వభోగ సంహారిణి) నెల రో. 5-0-0. 15 రో. 2-12-0. సవామేసాములు, పొడలు, నువ్వులు, చేతివ్రేళ్లు, పెదవులు, ముక్కు, వగైరాలు లానై ఎర్రబారి సవా తిమ్మెరలుగా నుండుట, మేసానీరు, అంతర్గ్రణములు వగైరాలును పరమానందము.

(27) శ్రీరామాస్త్రయోగము నెల రో. రు 8-0-0, 15 రో. రు 4-0-0 కఫములు, క్యాసకాసలు, దగ్గు, రుగ్గు, జిబ్బసము, మొ॥ శ్లేష్మవ్యాధులకు బ్రహ్మాస్త్రము, రి పూటలలోకఫమును హరించి నెలరోజులలో పూర్తి నివారణ నిచ్చును.

గోపాలపురం, కొత్తపేటపొట్ట.

(గోదావరీజిల్లా)

కె. వి. ఆచారి,

ఆయుర్వేద యూనాని డాక్టరు.

K. V. Achari

Ayurveda unani Doctor.

వెల సులభము.

ఫల మధికము.

ఏలూరులో గొప్పమేడ లాటరీ

మాటూరి బ్రహ్మన్న గారి

కుమార్తె సర్వేశం తాలూకు మేడ

రూ 16,500 లకు లాటరీ

చీటి 1-కి రు 5 ల చొ॥ 3,300 చీట్లు

ఆహ్వానం!

కృష్ణజిల్లా, ఏలూరు పెద్దబజారులోని మ్యూనిసిపల్ సెం 148 రు కలిగినట్లువంటిన్ని రం దంతములు గలిగి: వామేడను ఇద్దల బీరువాల ఫిట్టింగున్న, ఫలము సహా లాటరీ మూలముగా విక్రయించుచున్నాను. 1922 వ సంవత్సరము ఫిల్ల ౧0 వ తేదీనుంచి చీట్లు విక్రయించుచున్నాను. చీట్లు పూర్తియగుచున్నవి. లాటరీ చీట్లు గూర్చు పూర్తియైన వెంటనే లాటరీ కలిపే తేది పత్రికలలో ప్రచురపరచి యెలూరుపట్టణములో ఘరానా మనుష్యుల యెదుట లాటరీ వేయబడును. నాక ప్రతివారును వారి వారి యభిప్రాయాల నిర్ణయించుకొనుట కిది సుచితము. త్వరపడుడు. తరుణము మించిపోయిన తరువాత పశ్చాత్తాపపడిన లాభములేదు. లాటరీ చీటి ఒకటికి రూ 5 లు మాత్రమే. ఇంకా పూర్వమున కివ్వినట్లున్న, వివరములను కోరువారు మా యెంట్టుకల్ల గాని నేరుగా మాకు వాసిగాని నెరుసుకోవలయును. ఈ చీట్లకల్ల పగూని అయ్యెల్ల సామ్య కృష్ణజిల్లా యెలూరు వెంటిల్ కో అవకాశపు వ్యాంకిలో నుంచబడును.

2. ప్రతి గ్రామమునందును మంచి యెంట్టు కావలయును. మంచి కమీషను ఇచ్చబడును. వివరములు కోరువారు యాకిండ్ సంతకముచేసినవారికి వ్రాసిగాని, స్వయముగా వచ్చి గాని తెలుసుకొనవచ్చును. (189)

“చీట్లు కావలసినవారు, తమ అద్రస్సును స్పష్టముగా వ్రాయుచు చీటి 1-కి రు 5 లు చొప్పున మజీ అర్పించి యెంట్టు మొదల, అందిన వెంటనే చీట్లు టపాలో పంపించబడును.”

ఏలూరు

కృష్ణజిల్లా.

1-7-1922.

మాటూరి సర్వేశం.

మేడ నామ్మదారుడు.

“తెలుగు సంక్షిప్తలేఖనము”

మీరు ఇల్లకడలకనే తెలుగు ముద్రామందు సేర్పకొని భాషాసేవచేయవచ్చును. దినుసున కొక గంట పని. “ప్రాప్తి కృస్తు నిమిత్త మణాదిల్ల పంపించండి!”

(18) ఇక ఫర్వేష్ బ్యూరో, కాకినాడ.

'The Vedic World.'

A Monthly Journal of the Vedic Society to defend its all round interests.

Topics of the world reviewed on Vedic basis by eminent Pandits.

First Issue Published on Sravana Pavarnami Dundubhi, 7th August 1922.

Annual Subscription Rs. 3.

Address :—Manager, The Vedic world, 123 Govindappa Naick Street MADRAS.

THE BENGAL COTTON AND WOOLEN MILLS LTD.,

Wanted agents to sell shares of the above company which commenced business in grand style and guarantee 40 per cent dividend in the first year. For prospectus and particulars please apply to Roy Dutta and Co.

172, Bow Bazar Street, CALCUTTA

ప్రకటన

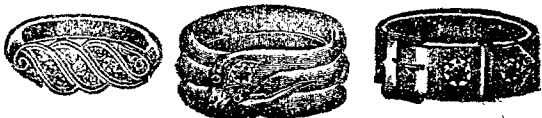
కొత్తకొంపు ఫర్నిచర్ శాల

సామానులు మేలైనవి. ధరలు సరసము.

వలయువారు క్యాటలాగు నిమిత్తం వ్రాయించే.

పి. ఏ. రాసామినాయుడు ఆంధ్రకో, నరసారావువేట

ఉంగరములు

వివాహసమయములందు, నాటకములందు, ఇతర సభ కార్యములందు బహుమతినిచ్చుటకు, స్వంత ఉపయోగమునకు లేగిన మొదటిరకం బంగారు ఉంగరములు, పువ్వురాగములు, చేర్చి కట్టబడిన ఉంగరములు, క్లావరు, ఆర్డర్, సీలు, పాము, మున్నగురకములలో గలవు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి నగలు తయారుచేయుచు అమ్మకమునకు సిద్ధముగానున్నది. తృప్తికరముగా లేకున్న వాచను తీసికొని నైక మిచ్చెదము.

లక్ష్మీ జ్యాయలర్ కంపెనీ,

(191)

18/288, వైవాజూరు, మద్రాసు.

పాలసుగంధిలేహ్యము

ఇది రక్తిశుద్ధికి శ్రేష్ఠమయినది. సహజమేహములు, మేహ పాదలు, మచ్చలు, చర్మరోగములు, కీళ్లనొప్పులు, మొదలగు వాటిని ఖండించును. 4 డబ్బిల చాలును.

20 ఈ॥ డబ్బి 1-4-0 పి. పి. 0-8-0

కూష్మాండలేహ్యము.

ఆత్మవ్రణము, నిశ్వాస, కాస్తూతి, మలబద్ధము, కడుపులో మంట, మొదలగు వాటిని హరించును.

2 డబ్బి చాలును. 20 ఈ॥ డబ్బి 1-4-0 పి. పి. 0-8-0

పి. జి. పి. ఆంధ్రకో, ఆయుర్వేదసమాజం, (2851-4) పెరిశే—నెల్లూరుజిల్లా.

చాటుపద్యమణిమంజరి

ద్వితీయభాగము

ఆశ్చర్యమండీ యఖండపరిశ్రమ చేసి యాంధ్రదేశ మన్నిభాగముల నుండియు రత్నములవంటి చాటుధారలను సంపాదించి మేలూరి ప్రభాకర శాస్త్రిగారు దీనిని వెలయించినారు. ప్రథమభాగమున లేని యపూర్వవిషయములు గలిగి యిది యద్భుతముగా నున్నది. వెల 1-6-0. క్లబ్బి పేపరు ప్రతి 1-10-0

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

హృదయమగు చిన్న పద్యప్రబంధము, ప్రభాకరశాస్త్రిగారు రచించినది పద్యము లమృతగుళికలవంటివి. కథ యీగంటి యాంధ్రదేశపుది. దీనితో నిండినది. వెల 0-6-0.

ఆగష్టు వెల ముగియఁగా, రెండికిని ఆర్డరు పంపువారికి మూన్నాళ్ల ముచ్చటను రూ. 0-4-0 లకే పంపుదము.

అడ్రసు:—మణిమంజరి మేనేజరు, తిరువల్లి క్లబ్బి, మద్రాసు. (142)

గురుకబాగు వ్యవహారము

దానిమూలము

మతము: న్యాయక్రమము

'ట్రైబ్యూను' పత్రిక ప్రత్యేక విశేషమును అమృతసరమునుండి ఆగష్టు 30 వ తేదీన ఆంధ్ర పత్రిక కిట్టల వాయించుచున్నాము:-

గురుద్వార సంస్కరణోద్ద్యమము, యెటుల జూచెదమన్న ను, విషయ స్థితిని గాంచినది. అమృతసరమునందలి సువర్ణాలయములో కేలనుగూర్చి వచ్చిన తగాదాయుక్తు, ప్రభుత్వమువారి పక్షమును ముఖ్యవిషయములు. అయితే ప్రస్తుతసంబంధము చాల విశేషముగ సాధికముగ జరుగుచున్నది. తత్ఫలితముగ క్లిష్టపరిస్థితు లేర్పడినవి. ఇరుపక్షముల వాయను కుదిర్చుకొనుటకు వెనుకకు తగ్గకుండునటుల నిశ్చయించుకొనినటుల గానించుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి దృష్టిలో నిసంబంధము న్యాయ, క్రమార్థకారములను తిరస్కరించుట కేర్పడినది గానించుచున్నది. ఏమైనను సరే. వారు దీనిని అణచివేయ నిశ్చయించుకొనియున్నాడు. సిక్కుల దృష్టిపథములో నిది పవిత్రసంబంధమును, గురుద్వారములగుర్చిన తన మర్యాదములను నిరసనకొనుటకును గానించుచున్నది.

మతము : న్యాయక్రమము

ముందుపలికి మెట్లు లేకున్న యిప్పుడూహించుట కష్టముగనున్నది. కాని యేదోవిధముగ మంచిమాట కుదురుకున్నయెడల యీ సంబంధము దీర్ఘకాలము జరిగి చాల దుస్సహాయముగ నుండును. ప్రభుత్వమువారి పుడు క్రమమును సహజముగ లేనదియు, యేమైనను సరే న్యాయమును సహజమైనదియు పూజానినటుల గానించుచున్నది. న్యాయ క్రమరక్షణమును గూర్చిన విషయము సర్వవిధి అమే. అది మంచిదే కాని యీ విషయములో దాని వాదనలలో జెట్టి మతవిషయమగు సాన్మజనికోద్ద్యమము నెడ ప్రవేశపెట్టుట వేరువిషయము. ఇచ్చటకొలది మంచి కృషిలు మాత్రము తమాసాకు అల్లరి జేసుటకుగాని భవకాంతిచే గాని యీసంబంధము నకు దిగకము. ఒక తెగవారందఱును శ్రీపురుషోత్తం ఒకమతభావముతో పూరితులై యున్నారు. సామాన్యపు సివిలు ఉద్యోగిని నిర్బంధవిధానము ను నివాసలో పాదుముగ జూచును. కాని అది నిరంకుశాధికారు లుపయోగించు సర్వోగోనినానికే. అది యిట్టివిషయములలో నేమియునుపయోగకారిక నుండును. ఇట్టిస్థితిలో నిరంకుశాధికారు ప్రవర్తనముగాక రాజకీయవేత్త సమసులముగ సంబంధముట గావలయును. విచక్షణలేకుండ ప్రేమినిలు ప్రాసీజరుకొడు 128 సెక్షనును ప్రయోగించుట వలన, అమృతసరములోగాని, గురుకబాగులోగాని, యీరాష్ట్రములో మరెయెచటనైనగాని వేలకొలది ఆకాలీలభావము నణచివేయజాలరు.

కొట్టుట : ఆహింస

అహింసలో రెండు సంకల్పములకులోగా సిక్కుసభ వారి కసమావేశము జరిగి నిరాకరణోద్ద్యమ తీర్మాన వంగి కరింపబడినపుడు సిక్కులు ఇతరులను మహాత్మునిని సభనన్ను తాము దిగునట్టి యుపద్రవయ్యవ్యయమును గూర్చి హేచ్చిక లేసియుండిరి. పంజాబీలును, సిక్కులును అగ్నింధనమునంటి వారు. వారు భూతిదేవతములలో నితరులవంటి వాడుగారని చెప్పబడుచుండెను. పంజాబీలు యేమనినైన జేయుటకు ముందేమియెనాలోచింపరని 50 మైళ్లు ఒడ్డునకు గారనినమాటను వారాధారము జేసికొని యెటుల ననుచుందురు. కాని యిప్పుడు సిక్కుల ఉద్ద్యోగమానసమునందు దౌర్జన్య విరహిత ఆసహాయోద్ద్యమము నాటుకొనినది. ఆహింసాభిజము నిజముగ నాటుకొని ఫలించినదా లేక మంధ్యభూమిలో వేసిన విత్తాయవా యని సంబేధించువాడు అమృతసరములోని సువర్ణాలయమునకు గాని గురుకబాగునకు గాని వెళ్లకచ్చును. అచట గాయములు తగిలిపడియున్న వారలను కన్నులార జూచి సిక్కు లందఱును ఆహింసాపథమును వైకొని యీసంబంధములో నామాన్యమేయుండిరిని కనుగొనవచ్చును నేనుఆగాయములు తగిలినవారలను ఆలయమువద్ద 25 మందినిన్ని బాగువద్ద 50 మందినిన్ని జూచిరిని. వారందఱును క్రేమినిలు ప్రాసీజరుకొడు 128 సెక్షను క్రింద సాధికారమును గల్గి సంబంధించుచున్న పోలీసువారి చేతులలో న్యాయప్రకారము దెబ్బలనుతిని అచట గాయముల తోపడియుండిరి.

క్రేమినిలులో ఈసెక్షనుప్రకారముఒకగుంపునుచెడర గొట్టుటకు వలయు బలము నుపయోగింపవచ్చును. 128 వ సెక్షనును ప్రయోగించునంతటి పరిధికు తేల్చడినవే యనుకొనినను ఒక విషయము మాత్ర ములోచింపవలయును. అచట దూర్జిటిలోనున్న పోలీసువారలు కలయునంతలబలముమాత్ర ముపయోగింపవలయునన్న విషయమునకు విరుద్ధముగ సంబంధపడేదా? నావత ఆగాములుతగిలిన, ఆకాలీలను గొందఱను జూచినవారు ఒక్కచే పత్యుత్తరము నీయగలరు.

అల్లరికి మూలము

'గురుకబాగు' యొక్కడ నున్నదోనును విషయము చాలబండికి తెలియజున్నది. ఈపేరతో రెండుప్రదేశములున్నవి. ఒకగురుకబాగు అమృతసరం సువర్ణాలయము ప్రక్క నేయున్నది. కానియిప్పుడు సంబంధము జరుగుచున్న గురుకబాగు అమృతసరము నకు 12 మైళ్ల దూరము లో అబ్బా లా తాలూకాలో నున్నది. అచట రెండు గురుద్వారములు గలవు. ఒకటి తన గురునకు గురు అజ్ఞనదేవునిస్మారకార్థము నిర్మింపబడినది. మరియొకటి 9 వ గురునకు గురుటాజ్ బహదూరుకు సంబంధించినది. ఇప్పుడు సుందరదాసుగారు మహాంతుగ నున్నార. ఒకరికొకరికి మంచిమాట కుదురుటనలన అచట నివేషములు భూములు అన్నియును ను హంతు క్రింద నుండుటకును, గురుద్వారములు ప్రబంధక కమిటీ క్రిందనుండుటకు నేర్పాటు గానించబడెను. ఈసంబంధము ఇటుల మొదలైడెను. విరుగురు ఆకాలీ సేవకులు ప్రబంధక కమిటీవారి యుత్తరువు ప్రకారము గురుకబాగులో ఆగష్టు 10 వ తేదీని గురుకాపాళాలలో వంటచెనకు కొరకు చెట్లను నలుకుచు డిరి. ఈ విరుగురు ఆకాలీలనున్న అడిమనలు పోలీసు నూపరి రెండు రెండు తెటి గారి యుత్తరువు క్రింద పోలీసువారు అరెస్టుజేసిరి. వారలను ఇండియన్ పీలుకొడు 879 సెక్షనుక్రింద అమృతసరం 1 క్లాసు మేజిస్ట్రేటు జైన్సుస్సగారి కోర్టులో ప్రాసీజరుటజేసి ఆరునెలలు కఠిన శిక్షయు 50 రూపాయలు జరిమానాయు విధింపబడెను. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న యీ మహా సంబంధమునకు యీ స్వల్ప విషయము కారణమే యనుకొనువారు, యీ 5 గురు సేవకులను యేల దొంగతనము క్రింద ప్రాసీజరుట జేసిరావని విచారవడకపోరు. న్యాయము నిజమైట్టుబడుచున్నమాట నిజమేకాని అంగులన నెంతవద్దము గల్గుచున్నది. వారు గండంగిసన్యాము లేమి? వారు బలప్రయోగము నెంతవరకు జేయవచ్చును?

కొన్ని అభిప్రాయములు

స్వయముగ నచ్చటికి వెళ్లిచూచుటకులన నాకు కొన్ని అభిప్రాయములు యీక్రిందివిధముగ గల్గెను.

1. ఆగష్టు 10 వ తేదీని గురుకబాగులో కట్టెలు కొట్టి కొను 5 గురు సేవకులను నిర్బంధించి స్థానికాధికారులు భావి వృష్టి లేకుండుటను గనుబరచిరి.
2. అధికారులు సమన్వయభావముతోను విజ్ఞానముతోను పనిజేసియుండినయెడల ఈ విషయములో గురుద్వార ప్రబంధక కమిటీకిని మహాంతుకును రాజీ కుదిరెడిది.
3. పోలీసువారు కొందఱు న్యాయక్రమములను రక్షించు నుత్తేజముతో తాము ప్రయోగించవలసిన బలముకన్న నెక్కువ యుపయోగించి యుండిరి. సత్యమును న్యాయమును నిలుపుటకు గాను బాధ్యతగల ఆనధికారులును, నిరాకరణవాదులును, మితవాదులును, హిందువులును, మహమ్మదీయులును, సిక్కులును, స్థానిక కాసనసభ్యులును, కాంగ్రెసువాదులును నితరులను, అమృతసరం డెప్యూటీ కమిషనరు, కమిషనరు, పోలీసు యన స్పెక్టరు జనరలు, మృతులు, గౌ. సర్కార్ బహదూర్ సర్కార్ మొదలర సింగు మజిలీ యా, గౌ. 50 జాకాయెనట్టగారును, వీలయినయెడల గవర్నరుగారును ఆహ్వానితులై స్వయముగ గాంతుములు తగిలిన ఆకాలీలనుజూచి పోలీసువారు ఎంతవరకు న్యాయపథమున నుండిరో అది సానుకూలకగునో జూచుట ముఖ్యము.
4. ఆకాలీలు ఆహింసామార్గముననే యుండుట యెంతయు ప్రశంసనీయము.
5. సిక్కులలో తప్పక వ్యవవిధద్ధభావములు ప్రబలును అదిమాచి ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును సంఖ్య గురురకలేనని కొరువారు మిగుల చింతించెదరు.
- 6 గురు ద్వారసనుస్థా పరిస్థానము, యీగురుకబాగు వ్యవహారము కలన మరింత క్లిష్టముచేయుచున్నది.

సత్య వత్స పాఖ్యానము

తేక

భోగేశ్వర మాహాత్మ్యము

ఇది యొక శ్రేష్ఠముయొక్క మహాత్మ్య. ఇందు శ్రీశైలమహిమకూడ జక్కగ వర్ణింపబడియున్నది. కవిత్రయము కడురసవంతమై ముద్దులుమూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు. ఈ గ్రంథము జేపట్టిన బాతకుల కొక పద్యమేని వదల మది జనింపదు. ప్రతి 1-కి ధర రూ 1-0-0. పోస్టుఖర్చుప్రత్యేకము. ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము, 7, తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

సామ్రాజ్య శాసనసభ

6-వ తేదీ శాసనసభ 11 వసంవత్సరము ప్రారంభమయి ను. నాడు ప్రభుత్వ కార్యక్రమము జరిగెను. ఇదివరకు ప్రవేశ పెట్టబడిన చట్టములు, 6 ప్రతిపక్షములు ఆగవించబడినవి. సభకు 100 మంది సభ్యులు వచ్చిరి. ప్రేక్షకుల సౌకర్యములు ఖాళీగ నుండెను. స్టేజికి పుల్లలలూ లాండ్ లూర్జి గారి ప్రసంగము ను అందించుటకు ప్రవేశ పెట్టిన నున్న తీర్మానమును వినుటకు గా జోలు ప్రేక్షకులు అక్కడకు జోయి యుండవచ్చును. ఆంధ్రప్రదేశ్ సామ్రాజ్య శాసనసభ ప్రేక్షకులు రావారు. ఈ తీర్మానమును గురించి వారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని జూపిరి. ఆర్థిక విషయములకు ప్రభుత్వమువారికి కుడిబుడముగ నుండెడివారిని ప్రభుత్వపు టార్గెట్ సభ్యుడు నుడిచెను.

సాంఘిక సమస్యలను గురించి విచారించుటకు సభ్యులు టి. రి. కె. లు మొట్టమొదటి తీర్మానము చేయవలెననియు ఈ విషయమును గుర్తింపించి టార్గెట్ సభ్యులకి తమ యభిప్రాయమును తెలియజేసినారు. కృష్ణగిరి అయ్యగారికి బడ్జెట్ గాన ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. కమిటీ వారి సీ ఫార్ములు ప్రస్తుతము తెలియజేయబడినవి. పోలీసులకి ప్రభుత్వము టి. అసభ్యులు కలుగునట్లు చేయవలెనని తీర్మానము చేయవలెనని తీర్మానము విధించుటకు సెలెక్షన్ కమిటీ వారి నివేదికము ప్రవేశ పెట్టబడినది. పూర్వమున్న మరతులను సవరించిరి. ఈ అట్టవత్తు విరుద్ధముగ నడచు వారి నే తీర్మానించెదరు. తన స్వల్పభయము గాని, సదుద్దేశముతో గాని పని మానివేసినవారికి ఈ అట్టవత్తు ఉద్దేశము. సదుద్దేశముతో సభ్యులు వారు గూడ ఈ అట్టవత్తును గురిగాను. ఈ అట్టవత్తు దుర్వినియోగము చేయవలెననియు ముందు ఈ అట్టవత్తును సవరించి విచారణ జరుగుటకు ప్రారంభించుటకు పూర్వము జిల్లా మేజిస్ట్రేటు పోలీసు విభాగములకు ఉద్దేశము చేసిరి. గ్రామపాలకులకు కీర్తియు ప్రసరించును. ఈ అట్టవత్తును ఇప్పుడు అనవసరము లేదని, ఈ నివేదికమును తయారుచేయుటకు నియమింపబడిన సభ్యులలో గౌరవ, ముగ్ధి ఈశ్వర సాంకర్ భాయి, రాంసింగు, హుసేన్ అలీ గార్లు భిన్నాభిప్రాయమును వ్రాయుచు తమ యసమర్థులని వెల్లడించిరి. చట్టములలో మరతులు దారుణముగ నున్నవని. గృహవశతి - కంటిన్యూమెంటు - క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్స్, అధికార సామ్రాజ్య చట్టములను యోచించుటకు జాయింట్ కమిటీకి జేరుట కంగీకరించిరి. రహస్యపు చట్టపు నిబంధనలు చాలా ఘోరముగ నున్నవని నియోగి, కేమగిరి అయ్యగార్లు ఆక్షేపించిరి. ముఖ్యముగ నేను సోదరుడు గాని రుజువు చేసికొను భారము అంతయు నిందితుని నెత్తిపై వేయుట న్యాయమనిరి. విమర్శనలన్నిటిని సెలెక్షన్ కమిటీ వారు సాంకర్ భాయిగ పరిశీలించెదరనియు అన్వాయముండదనియు 500 విలియం విక్టోరియా గారు ప్రత్యుత్తర మొసగిరి. సాంఘిక ప్రభుత్వము వారందరూ అసభ్యులు నిర్ధారణము నంగీకరించిన చెప్పిరి. కొద్దికాలము అట్టవత్తు జేయుటకు చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడినది. అలహాబాదు హైకోర్టు తీర్పులు ప్రతిపక్షముగ ఇటీవల ఈ విషయమై జేయవలెనని ఈ చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడినది. వివాహము వివాహాల చట్టముల గూడ ప్రవేశ పెట్టబడినవి.

నెగ్టివ్ టెబిల్ అట్టవత్తు మొట్టమొదటి సభ్యులకు తీర్మానము ప్రవేశ పెట్టబడినది. వివిధ స్త్రీ మహిళలకు చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడినది. ఇందలి ముఖ్యవిషయమేమన సమర్థులూ బోయిలలూ (అట్టవత్తు లును) పనిచేయువారు ధృవ పుత్రమును తీసికొన నవసరము లేదు. ఇండియా గవర్నమెంటు నిబంధనలు తయారయినగాని ఈ అట్టవత్తు అమలులోనికి రాదు. ఈ అట్టవత్తు సాధారణముగ అమలు జరుపుటకు సాంఘిక ప్రభుత్వము వారికి అధికారమిచ్చబడినది.

అక్విటర్ టెబిల్ అట్టవత్తు అడ్మినిస్ట్రేటరు జనరలు అట్టవత్తు సవరణ జేయుటకు 500 విక్టోరియా గారు చట్టమును ప్రవేశ పెట్టిరి. సామ్యును సారించుటకు కలుగు బాధ్యతలను ఇండియా గవర్నమెంటు వారి నుండి రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమువారికి మార్చుటకు ఈ చట్టము ఉద్దేశ్యము. వర్తకము స్వేచ్ఛగ జరుగుటకు ఇదివరకున్న నిబంధనములను తొలగించుటకు ఇంకొక చట్టము ప్రవేశ పెట్టబడినది. ఇది అయినవెంటనే 500 అగిటోయెను. నిన్ను మరల సమావేశమగును. అనధికార సభ్యులు ప్రవేశ పెట్టు తీర్మానములు చర్చించబడును.

ఆంధ్ర మహాసభలు
భిద్రు ప్రదర్శనము

భిద్రు ప్రదర్శనము గూడనున్న ఆంధ్ర మహాసభలు 21 తేదీనుండి భిద్రు ప్రదర్శనము జరుగును. శుద్ధమైన భిద్రు ప్రదర్శనమును జేయవలసినవారు స్వయముగ వచ్చి బట్టలను ప్రదర్శింపవచ్చును. లేక భిద్రు శాఖాధికారి నగునాకు పంపిన నేను ప్రదర్శనము గావించును. పంపదలచినవారు 15 న కేసులోపుగ ఈ క్రింది చిరునామాకు బంపవలయును.

కా. నాగేశ్వర రావు, 7. తంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఇంగ్లాండులో జరుగనున్న సామ్రాజ్య ప్రదర్శనమునకు కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు ను రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వము వారు ఏమి ప్రయత్నించును జేయుచున్నారని సర్వాధికారిగా రక్షిరి. కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు ఇండియా తరపున కమిషనరును నియమించిరి. ప్రదర్శన భవనమును మరితర ఏర్పాటులు, వానికగు ఖర్చును గూర్చి ఆయన ఇంగ్లాండులో హై కమిషనరుతో ఆలోచించుచున్నాడు. ఇంగ్లాండులో ప్రభుత్వము ఆయన బంబయ ప్రానులకు వచ్చిరి. తాను జేప్పవలసిన దానిని జెప్పి మేము చెప్పిన సూతును గ్రహించిరి. ఇంగ్లాండునకు జోపు మార్గములో మార్చెయ్యుచు దిగ్గరనున్న ప్రైవేట్ అధికార ప్రదర్శనమును సాధించిరి. ఇంటి తిరుగు యావరముగ కరమగు అవకాశము గల్గినను తలంపుతో జోయిరి. ఇండియా గవర్నమెంటువారి అనుమతిని బొంది వాయికమిషనరు ఇండియా తరపున లండనులో సహాయ సభ్యులను నియమించిరి. ఇండియాలో వర్తక సంబంధమున్న వారుగూడ ప్రతినిధులుగ నున్నారు.

అసలు ప్రదర్శన చుట్టకు గానలసిన వస్తువులు ఏర్పాటు జేయుటకు నమూనా జేయుటకు ప్రారంభ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఉష్ణ జీవ వ్యాధులకును, పాక్షిక ద్వేషము, నుఖాంకికము ను గుర్తించి సుబంధించినవిషయములను అవినీకాళము అభిలభ్యతర దేశ విధానము ననుసరించి ప్రదర్శింపజేయుటకు యత్నించుచున్నారు. మొదటి భాగమునకు ఇండియా తరపున 500 హావల్ చార్లస్ గారు ప్రతినిధిగ నియమించబడిరి. రెండవ విషయమునకు ఇండియా కమిషనరును నియమించిరి. ఈయన లండనులో ఇండియా గవర్నమెంటువారికి కలపను సప్లయ జేయుచున్న హావల్ చార్లస్ గారుతో కలసి యోచించుచు వలెను. తక్కిన వానిని గూర్చి యేమి యుచున్నది తెలుసు. ఇంగ్లాండునుండి ఇంకను సమాధానము రావలసియున్నది. బర్మా ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకముగ ప్రదర్శనమును జరిపెదరు. ఆ భిద్రు సంతకు తామే భరించెదరు. బర్మా కలప ప్రదర్శనము బర్మా రాష్ట్రములలోను జేప్పవలెను అభిలభ్యతర అవినీకాళా ప్రదర్శనములను జూపవలెను. కేంద్ర భాగములో ఇండియా జేసిన వాటిగా రాష్ట్రీయ స్థానములను నెలకొల్పటకు ఇంకను అవసరము స్థలము నియమించెనని వర్తాన్, బొంబయి, పంజాబు ప్రభుత్వముల వారకులనున్నారు. బెంగాలు, సయ్యత్ రాష్ట్రముల వారు గూడ ప్రదర్శనములో పాల్గొన గోరుచున్నారు. ఇతర రాష్ట్రములు, సుస్థానములు గూడ సహాయము పోలి జేయవచ్చును. మద్రాసు వారు అధికార సామ్రాజ్యతో ప్రదర్శనమున పాల్గొనుట కంగీకరించిరి. దీనికి ప్రారంభ ప్రయత్నములు తీర్మానముగ జరుగుచున్నవి. ఆంధ్రములో ఇండియాలోనే ప్రదర్శనమున కంపుటకు పూర్వము ప్రయత్నములు ప్రదర్శించి చూచుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు బహోదా, తిరువాంతురు, కొచ్చి, తాంకు దర్బారులుగూడ పాల్గొనుచున్నవి.

ప్రభుత్వమువారు స్వంతముగ తామే ముద్రాణయంత్రాలయమును నెలకొల్పిన భిద్రు తక్కువ గునని చాటిరి గారు చెప్పిరి. జరుగవలసినవి, అంగీకరించినవిషయములలో పాల్గొనిరి. ముద్రాణాలయముల కిచ్చుట ప్రేక్షకులముగాదనిరి. చాలవరకు అచ్చుపాములు లోపాయ కారకము అచ్చు తీయుచున్నవి. సమర్థత, తక్కువ ఖర్చు రెండును కలిపి చచ్చుటకు ప్రభుత్వమువారు గుత్తిచ్చుటకు ప్రయత్నించుచున్నారనిరి.

బెంగాలు సభవారు వేపరులు క్లబ్బునకు అడిగిన గాంటునిచ్చుటకు నిరాకరింపబడినది. అవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వము వారిని జేయుచున్నారు. అని నియోగి గారుగూడ అవిషయమై ఆలోచించుచున్నారని 500 విలియం విక్టోరియా గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. గవర్నమెంటు సర్వెయింగు రూల్స్ గుర్తించుటకు శాసనసభ సభ్యులకు ప్రభుత్వోద్యోగులు తయారవుచున్నారని చెప్పి కొనుటకు వీలులేదు. ఆ నిబంధనలు తొలగింపబడవు అని కర్నూలు వాగడ గారు బదులొసగిరి. ఓడ నెలుగారి లేఖ కామన్ను

సభ్యుల చేతికి క్రింద సంగతి తెలియునాయని రంగాచారి గారుగూడ, నాకు తెలియదని హామీ మెంబరు చెప్పెను. కలకత్తా వార్తాపత్రికలో నైన ప్రచురింపబడిన సంగతి హామీ మెంబరుకు తెలియునాయని సామరతు గారుగూడ అది సరిగా ప్రకటింపబడలేదని 500 విక్టోరియా గారు బదులొసగిరి.

విచారణకు పూర్వము నిష్పంధముగా నుంచబడిన సంగతి కాలమును విచారణ కాలములో నిష్పంధములో నున్న కాలమున అసలు క్లిష్టములు బుడరాని యాదు ప్రభుత్వము గారికి అవిషయమై 'లా'ను మార్చుటకు కృషింపలేదని హామీ మెంబరు అహ్మదు గారికి బదులొసగెను. శిక్షను విధించునపుడు సాధారణముగ దండనాధికారులు ఆ నాటి వరకు నిష్పంధములో నున్న కాలమును ఆలోచించి యే శిక్షను విధించుచున్నారని నమ్ముచున్నారు. ఈ విషయమై హైకోర్టు వారు క్రింది కోర్టులకు ఉత్తరవుజేయుటకు సానిక ప్రభుత్వము వారి గొట్టుజేయవలెనని నూచించినారనిరి.

స్టాపులు, ప్రత్యేకములు ఇండియాలోనే అన్నీ తీయవలెనని ఏర్పాటులను ఆలోచించుచున్నారని ను బ్రహ్మజ్యోతి గారికి ఇచ్చి చుగాను బదులొసగిరి. ఈపని సాధ్యమగునో లేదో గూడ నిశ్చయించుటకు ఆలోచించుచున్నారు. కావలసిన పరిశరములను ఎక్కువ ఖరీదుగల సన్నాహముతో పనిచేయుటకు వానిని జరించుటలు కొంత కాలమునకు కంపెనీలకు నుత్తేయ కలెనరి.

భారతీయులను అన్ని కాలములందును గుర్రీయరు, సహార్షి నేటు గ్రేడు కేంద్రీయముల యందు ప్రవేశ పెట్టుటకును వారిని అందుకు తరిపితు జేయుటకును సుబంధించిన విషయము నంతకు పరిశీలించుటకు ప్రత్యేకముగ ఒకరు నియమించబడిరి. ఒక విధానము ప్రత్యేకము తయారుగ నున్నది. దీనిని సకాలములో ప్రకటించెనని ఇచ్చి చుగాను బదులొసగిరి. సరకులను కనాజా జేయు కా ఖయంతు ప్రాధీని డి పార్టు మెంటులో యుచు వరుల నెన్నుకొని తర్రీఫు జేయుటకు ఒక విధానము తయారుగ నున్నది. ప్రభుత్వము వారి పురుష ప్రత్యేకముగ రైల్వే కార్యాలయ సెలెక్షన్ లుటకు వీలు లేదనిరి. కాని ప్రస్తుతముందున్న ప్రతిష్టా కల ఈవికై వినియోగించెదరనిరి. 5 సంవత్సరముల కొకసారి ప్రథమ తరగతి ప్రయాణీకల బండ్లు 454 రెండవ తరగతి బండ్లు 474 మూడవ తరగతి బండ్లు 2859 బండ్లు గలవని జోషి గారికి బదులొసగిరి.

సంయుక్త రాష్ట్రములలో కాంగ్రెస్ కమిటీ సభ్యులు 50 గురు క్షీంచబడిరి. వీరికి అన్వాయము జరిగిన సంగతిని గూర్చి విశ్వంధర వాగు గారుగూడ ఈ విషయమున విశేషము కలుగజేసి కొనలేదనియు ఆ సలు క్రిమినల్ ట్రైబ్యునల్స్ జరుగొడు 41 స్వేచ్ఛ ప్రకారము దరఖాస్తును బట్టుకొన లేదనియు ప్రత్యుత్తర మియ్యబడినది. కడివిగ ఘోర సంగ్రామమునకు ఇండియా జేసిన సహాయమున ప్రకటించు విషయము ఇండియా గవర్నమెంటు వారికిని ఇండియా కార్యదర్శి గారికిని ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములలో నున్నదని సామ్రాజ్య మందున్న ఇతర దేశములు జేసిన సహాయమును తెలియజేయుటకు ఆధారము లేదనియు కేమగిరి అయ్యగారి ప్రశ్నకు బడ్జెట్ గారు బదులొసగిరి. ఇంగ్లాండునకు ఇండియాకును వాయువారా ప్రయాణమును గూర్చి ఆలోచన జరుగుచున్నదనిరి. కెయిరో పోస్టాఫీసు గుండా ఇండియాకును యునైటెడ్ కింగ్డమ్ కును జరుగువలసిన మంతయు పోపలమున విర్పాటు జేయలేనిరి. వాయువారా ప్రయాణమును మదింపు మొత్తము ఇండియా వంతు 185000 రూపాయలు అగును. 80000 భర్తలు 14000 పానులగును.

ఇంగ్లాండులో ఇండియాకు గానలసినవిషయము జేయుటకు పార్లమెంటు అనుమతి లేకుండ జేయవలెనని కేమగిరి అయ్యగారు గూడ, ఆ ప్రకారము శాసనమును జేయుటకు ఇది అదినుగాదనిరి.

పత్రికా శాసనమును రద్దుజేయుటకు రాజ్య తినిధి యను మతి నొంగెదనని అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి. సామ్రాజ్య శాసన సభకు రంగాచారి, భాగింకోడ్సు గుడ్డెగిరి గారు అధ్యక్షులుగ నుండెదరు.

స్టేటుకౌన్సిలు సభ

లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగముపై చర్చ

ప్రాధాన్యత కేలుగారి తీర్మానము - సభ్యుల ప్రసంగములు - సర్ విలియం విన్సెంటుగారి ప్రత్యుత్తరము
అసహాయోద్యమ నిరసనము - గాంధీమహాత్ము డభివృద్ధికరణమును ప్రబలవిరోధి
సంస్కరణచట్టము స్థిరము - కేలుగారి తీర్మాన మోడిపోవుట

7 వ తేదీనమాజేతము

లాయడు జార్జిగారి ప్రసంగముపై చర్చ

7 వ తేదీని సెషన్ లో స్టేటుకౌన్సిలు సభ జరిగినపుడు ప్రేక్షకస్థానములలో భారత రాజన సంఘ సభ్యులును యితరులను భారతీయులును పాల్గొన్నారు. స్టేటుకౌన్సిలు సభ్యులు గూడ చాలమంది వచ్చిరి. ప్రభుత్వము పక్షమున ప్రత్యుత్తరము చెప్పుటకు సర్ విలియం విన్సెంటుగారు వచ్చిరి.

ప్రాధాన్యత కేలుగారి తీర్మానము

మొదట కొంత మామూలు వ్యవహారము ప్రశ్నితరములు జరిగెను. పిమ్మట ప్రాధాన్యత కేలుగారు తీర్మానమును ప్రవేశపెట్టించుచు 10 నిమిషములు యవస్థపెట్టిరి. "ప్రస్తుత పరిస్థితులను భారత రాజకీయ భావి పరిణామమును గూర్చి లండనునకు పార్లమెంటు కామిషన్ సభలో ప్రధానమంత్రి నుడివిన వాక్యములకు భారతభండమునందలి ప్రజల కత్తిరికమును ఆకాంక్షలను గొప్ప అనుమానమును కలిగెనని యుండియూ మృతివాదా బ్రతుకు దొరకనమువారికి తెలుపవలెనని గవర్నరు జనరలు సంఘము వారిని స్టేటుకౌన్సిలు వారు కోరుచున్నాను." అను తీర్మానమును ప్రాధాన్యతగా రుపపాదించిరి. ఎల్లవారును శ్రద్ధావంతముగా ప్రాధాన్యత యుద్ధావస్థను సాంతముగ వాలకించిరి. "ప్రధాన్యత ప్రసంగమును ప్రతిపక్షాధ్యక్షులు ఆలజడికెందనవలయును. అతనిభావముగదాని కొందరు వాదించుచున్నాను. ప్రధాని వాదించాకముందు పదములను నే నాడేమిం చెబుతాను. అతనిపదముల కాధారముగ పద్యతనే నేనాడే మింజూచితిని. సంస్కరణములను గూర్చి మరల నెను కించజేయును. అది నా ఆభిప్రాయము గాదని తెలుపవలెనని ప్రధాని తంతనంపెనని రాజప్రతినిధి సంప్రార్థ నిర్మలభావముతో నే తెలిపెనని నే నెరుగుచును. ప్రధాని ప్రసంగములను కలిగి ప్రక్షుల్ల రాజప్రతినిధి చాలసానుభూతిని చూపెను. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు సభాభ్యుత్థులు కనకరచిరి గూడ నేనెరుగుచును గాని వారందరు నిచ్చిన సమాధానములలో కనుముఖ్యము నొక విషయము నకు వచ్చిన సమాధానము కాదు. ఈ ప్రసంగము చేయుటకు ప్రధానిగూడ భారత సంస్కరణములకు ప్రతిహతు రగులవారి పక్షముననే చేతెను. అతడు వాగ్మూలమునే నరుకగదంపెను. భారతభండముపై మల్లచరచెను. సంస్కరణములు పరిశ్రమ్యములు (ఎక్స్ ప్రిమెంటు) అని ప్రధాని అనిన అనుగాక! అతడు తమకు భర్తృకర్తృత్వము (ట్రస్టు) కలదనియు అనేక తరముల వరకు బ్రతిపివారే భారతభండము నకు బ్రష్టిలుగా నుండవలెననియు బ్రతుకు మిక్కిలి అక్షేపజేయును. హమ్మి వారుల కాల్లె పెన్సిటికిని పక్షమున భర్తృకర్తృత్వము నెచ్చెడును వినియంగుము. స్వపరిపాలనకు జేయుట కర్తవ్యము గలిగియుండును వారికర్తవ్య కలుగగానే దేశమును వారికి పక్షపరులుగానే సంస్కరణములు భావమని నేను నమ్ముచున్నాను. అట్టివో ప్రధాని యీ రీతిగా విపరీతముగా నుడివెను. రానున్న కా స న స భ ల నియోజమున మితవాదులే ఎన్నుకొనబడినవో ఎక్స్ ప్రిమెంటు అను నూలించిస్తాను అసహాయవాదు లేన్నుకొనబడిన ఎక్స్ ప్రిమెంటు విలమైస్తాను ఎంచుకుననిగూడ ప్రధాని నుడివెను. సంస్కరణములు విఫలమయ్యెనే అండ్లేజేమునందుండి అసహాయ భావమును చూపుచున్న అంగ్లేయులను సివిలు సర్వీసువారును భారతభండమున దసహాయోద్యమము నవలంబించిన దేశీయులు గూడనందులకు కారకులగుచునని నేను తెలుచుచున్నాను. లోహపంజరము సివిలు సర్వీసునుగూర్చి ప్రధాని నుడివెను. నేడు గాని మరొకటిగాని రాజకీయాధికారమును దేశీయులకు వశపరుచుట తన పుత్రమేగాదని ప్రధాని ప్రసంగములను స్పష్టమైనది. గాన నతడే సంస్కరణములను నిర్మాణంప సారంభించెను నిష్కపములగు సంస్కరణములు లభించునని భారతీయుల సానియుట నెప్పుడు ఈ దేశము నందలి పాశ్చాత్యులు చేశి య విషయములను గూర్చి కత్తిరి వార్తలను ప్రకటించి హాని చేయుచున్నారని గాన నీ సభవారులకు ప్రత్యేకియను యోచింపవలెను. ప్రధానులతి ప్రసంగమునకును రాజప్రతినిధి అనునమునకును బాటుగా సంబంధమే కనబడుట

లేదుగాన నీ సభవారు నా తీర్మానము నామోదించ గోరవనని ప్రాధాన్యత కేలుగారు నుడివెరి.

సెతనాగారు

సెతనాగారు తీర్మానము ననుమదించుచు గంధిహాస వ్యాసము నొసంగిరి. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగములను ప్రబలమున స్పష్టము కలిగిడిగాన నీ సభవారు తమ ఆభిప్రాయమును స్పష్టముగ వెల్లడించుట ముఖ్యకర్తవ్యమని కేలుగారు నుడివెరి. తరువాత మరల వాలించియకొని ప్రధాని రాజప్రతినిధికి మరలొకరిగా తంతనంపెయ్యందెను సంస్కరణములు కల్పితముల గావని స్పష్టపరుచుటకు రాజప్రతినిధిగారును యిండియావారకననువారును దీక్షుచూని నందులకు మే మెంతయును సంతసించుచున్నాము. ప్రభుత్వ కాఫి లిస్టిటిలోను ముఖ్యముగా నీ ద్వంద్వదేశమును బ్రతిపక్ష దేశీయులవ్యంగులుగా నుండవలెననియే మిత్రవాదులకును మేము కోరుచున్నాము. మేము కోరునంతకాలము మాత్రమే యుండుటకు వారంగిరికంపింపవో సంతోషపూర్వకముగ వారి కుద్యోగముల నొసంగెదముగాని యిలాహాపంజరమును తీసివేసిన భవనమంత్రి యును నేలమట్టమునని ప్రధాని తెలిపిన వాక్యములను మాత్రము మేము కొంచెమే న సంకరింపము. ప్రధాని ఆటలూకకపోటు చెప్పియుండిన మాకు చింతలేను. ప్రతివాక్యమునకు అతడు పక్షజే యిలాహాపంజరమిట్టితనుగూర్చియే నుడివెను. కెనడా, ఆస్ట్రేలియా, న్యూజిలండు, దక్షిణాఫ్రికా కి య్య బడినట్టి స్వపరిపాలనాధికారము పెన్సిటిగిగూడ భారతదేశమున కీ మిమిలేదని అతడు నొక్కిచెప్పెను. పరీక్ష అనుటచే ప్రధాని యు పార్లమెంటువారును ఎప్పుడు తలచిన సమయే సంస్కరణముల రద్దుపరచగలరని తేలుచున్నది. సంస్కరణములు వారియధర్మవిధుమని తేలుచున్నది. అట్టివో బ్రతిపక్షవారకననువారి ప్రకటనమునకు భిన్నముగా నేమియును చెప్పలేదని ప్రధాని రాజప్రతినిధి కేటులకంతి సంవేసే గ్రహింపకాలకున్నాను. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగ మంతయు యిప్పుడంతి మాత్రమును సత్యములుగా ని ప్రాతపురాణపు ప్రకల్పముల యియున్నవి. వి. సి. ఎన్ పాశ్చాత్యవ్యంగులను మితిమీరి వినులించుటయును ఇండియా ప్రభుత్వమున వారి స్థానాధికారముల కనకరప్రభావముల నొసంగుట యునుగూడ భారతభండమునకు సంప్రార్థ వాక్యతాయుత ప్రభుత్వము నొసంగవలెనను అత్యుమునకు తేవలను అసంతము లేయున్నది. "మనము దేశీయులకు విద్యకొనంగి మనతో సమానులుగా చేసి ప్రభుత్వమున పాలనసరిగవో అంతటితో వారు తృప్తిపొందరు. పరిపాలనమునంతను స్వాధీనపరుచుకొనవలయు వారికి విశ్రాంతి కలుగదని" గవర్నరులలో నతి సమర్థుడును బొంబాయి గవర్నరునగు మానన్మూర్తి ఎలిఫిక్లెస్టుగారు 1922 లో నేనుడివెరి. లాయడు జార్జిగారు మున్నగువాళ్లె ప్రసంగముల నొసంగినను స్వరాజ్యమును జడయుటచే భారతీయులకు జడ్డకంజులైయున్నారని ప్రధానియు బ్రతుకుదొరకనమును బ్రతుకుదేశీయులనుగూడ తెలిసికొనవలెను. అని సెతనాగారు నుడివెరి.

సర్ అల్లెగొండెరు ముత్తెగారు

దీనినిగూర్చి అనుమానమున కవకాశము లేదని మరల ప్రధానియే తంతింపెనని రాజప్రతినిధి స్పష్టముగ తెలిపెను గాన నీ తీర్మానమును రద్దుపరుచుకొనవలెనని నేను కేలుగారిని కోరుచున్నాను. మొదట నాకు ప్రధాని ప్రసంగ వార్త తెలియగానే అనుమానాశ్చ్యములు కలిగినవి. ఆ ప్రసంగమును పుట్టిగా చదివినపిమ్మట గూడ నవి పూర్తిగా తొలగలేదు. అన్ని అపార్థముల కడకాతముకలుగుటయును అంతహానిని కలుగ జేయునటులను ప్రధాని పార్లమెంటుసభలో నుపన్యసించుట కడుకోవలెయ్యుగాని ప్రధానియును రాజప్రతినిధియును స్పష్టముగ సంకేతనిర్మాణములను నుడివెరిగాన నా ప్రసంగము సభాపాతాళమున కడచి జేయుటయే ఎల్లవారికిని పుభకరము. ప్రధానికి గల ఆతి శోరకరలన నతడా సభాదేశమును యిటీవల హిందూదేశమున గలి

గిన మార్పులను గూడ మరచి ఆటుల నుడివెను: ప్రధాని ప్రసంగమును విడిగా చదువక అతడు రాజప్రతినిధికి పంపిన తంతి వార్తతో కలిపి చదువకలెను. ఏ పరిస్థితులలో నతడా యువ వ్యాస మొసంగినదియుగూడ నీ సభవారు గమనింపవలయు నిలింగును విహేతులలోను మాంటూగూ పెన్నుపట్ట గార్తవలను నిర్ణయంపబడిన సంఖ్యలకంటె చాలతక్కువ మందిని మాత్రమే గత వి. సి. ఎన్. పరీక్షకు రానియవలెనను ప్రభుత్వము కలిగినది. కా ల సం త త్న ర ము ల వ ర త ను సం స్క రణములజయప్రదముగ నెరవేర్చుభారము సివిలు సర్వీసువారిపైన నేయున్నదని ప్రధానియు ముండెను. ఇట్లు సివిలు సర్వీసు అభ్యుదయసంఖ్య సత్యధికముగ ఉగించుటచే హిందూదేశమున చాలకలవరము కలిగినది. అందువలననే ఆచర్యకలిగినది. ఆచర్యభరతదేశ హితుమునకే కలిగెనుగాని భరతదేశముపై ద్వేషములను కలుగజేసిన చర్యకరణీకలననే తేలుచున్నది. భారతీయులలో నొకపక్షమువారు సివిలు సర్వీసు ఉద్యోగులపై బహిరంగముగ ప్రతిహతులను వెల్లడించినందున రాజకీయవ్యవస్థ యందు గొప్ప మార్పు కలుగుటవలనను ఉద్యోగులభావిదేశను జీతమును కించచేయునూర్చి కొన్ని సంకేతములు కలిగినవి. అది సహజముగాన నా సంకేతములను తొలగించుటచే ప్రధాని ఆట్లు ప్రసంగించెను. ఎన్నిటికైనను ప్రభుత్వకాఫిలో చాలమంది పాశ్చాత్యులందక తీరవని మాంటూగూర్చి నివేదికములలో నున్న వాక్యమునే లాయడు జార్జిగారు విపులముగ నుడివెరి. కాన ఎన్నటికిని సివిలు సర్వీసువారు యిండకల్పము వాక్యమునందు నివశింపవో మేదియును లేను. 'లోహపంజరము' అను శబ్దమునుగూర్చి చాలతక్కువజనులే వినినవిగాని చిరకాలమునుండి బ్రతిపక్ష ఉద్యోగులు ఏర్పరిచిన పురాణమిదనే యీ సంస్కరణ పాథము నెప్పుడిగా స్థిరముగా నిర్మింపబడుచుండుట లేదా! ఈ ఏడు మరుచటి పత్రికమునగాని ఒక్కసారిగాని యుద్యోగుల సంధరిని తీసివేసిన నీ రాజ్యాంగనిర్మాణము జూలిపోవో! లోహపంజరమునటుల ప్రధాని యిలాహాపంజరమునే వెల్లడించెయ్యుచును. కాన నే అతడు వి. సి. ఎన్. కాఫి ప్రాముఖ్యతను కొంచెమైన తగ్గించి నొల్లడయ్యెను గాన నే ఆకాఫి ప్రధానభాగమేగాక ముఖ్యతను మగుభాగముగూడ నని. ప్రధాని నుడివెను. కానకతీర్మానమును రద్దుపరచుకొనవలెనని నేను కోరవనని సర్ అల్లెగొండెరుగారు నుడివెరి.

సర్ వివేంద్రచంద్ర మిత్రిగారు

సర్ అర్థరు ప్రాముగారు నుడివెట్లు ప్రధాని ప్రసంగము అనుచితిను. ఎక్స్ ప్రిమెంటు అనుపదమును నెనుక మాంటూగూగారును సింహాభివృద్ధిగూడ నుడివెరిగాని అపుడెట్టి ఆగ్రహమునైన జేశియును జూసిరా? లోహపంజరమేషమునకు గూడ నేక కలతపడుటలేదు. కాని సివిలు సర్వీసు యుద్యోగులలో నెవ్వరినిగూడతగ్గించరాదనువో నేనాడేమింపకత్తుడు. కాని మరల ప్రధాని రాజప్రతినిధివారా తెలిపిన వార్తలను మనసంకేతముతోలగినది. ఇకచర్చ అనవలెను. సంస్కరణములే నుమాచట్టమని భారతీయులు భావించి వానిపట్ల సత్వంతరివాసముతో వాని సతిభద్రముగ కాపాడుచున్నాడు. కానట్టిచట్టమును ప్రధాని నిరసించుటచే ప్రజలూ గూడరితులయిరి. కాని మరల నతి దు డిద్దుకొ నెనుగాన తీర్మానమును రద్దుపరచవలెనని వంగరాష్ట్ర సభ్యుడగు మిత్రిగారు నుడివెరి.

సర్ విలియం విన్సెంటుగారు

సర్ విలియం విన్సెంటుగారు ప్రభుత్వము పక్షమున ఆగంటనేపు ముచ్చటించిరి. కేలుగారి తీర్మానమును రద్దుజేయవలెను. తేనివో అండ్లేజేమున చాలహానికరమగు ఫలిత మేర్పడును. ప్రధాని ప్రసంగ వివాదేశమున మొదట వెల్లడియ్యె:పును చాలమందికి మనస్థాపము కలిగెను. పిమ్మట లెండుముఖ్యవిషయములు జరిగెను. ప్రధాని ప్రసంగము యొక్క భావము ప్రతిహతులుగా దని మొదట ప్రతిహతులకు రాజప్రతినిధి స్పష్టముగా చెప్పెను. పిమ్మట భారత రాజనసభలను ప్రారంభించుచు గంధిహాస వ్యాసము నొసంగెను. నేటికధలో నొక్కరు తప్ప తక్కిన వారందరును శాంతముగనే ముచ్చటించి మందనియు తెలి. భారత భావి భాగ్యమునకు బ్రతుకుదేశీయులు సద్భావమును బ్రతుకు దొరకనమువారి సహాయసానుభూతి సహకారములు సత్వంపరము. (వినుకువినుడు.) సంస్కరణ రాజ్యాంగవ్యవస్థకు సద్భావమే ప్రధానము. శాంతివిరహితమగు నెట్టి ప్రసంగమునుగూడ నా సభాభ్యుత్థులు తొలగించి హాని కలుగజేయకమానదు. ప్రధాని ప్రసంగము పదరింపని కొందరు తలచిరి. అది సరిగాదు.

అసహాయోద్యమ నిరసనము

ప్రధాని అసహాయవాదులను మందలించుటచే ఆట్లు ప్రసంగము చేసెను. అసహాయవాదులు ప్రభుత్వమునకు ప్రతిహతులుగానున్నారు. (బ్రతుకు యిండియాదేశము) గంబంభమును తెంచివేసెదమని అసహాయవాదనాయకులు కొందరు స్పష్టముగా తెలిపెరి. అట్టివో ప్రధాని యిట్లు ప్రసంగించుటలో వింత

సానికి వార్తలు

సుజనరంజనసభ: ఈసభవారు తమ సాయంత్రము 9.30 గంటలకు సాంకేతికములను "రేయి" డి.ఎం. అనునాటకమును ప్రదర్శింతురు.

సంగీతసభ - గోల్లపూడి: 9 తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు గోల్లపూడి సంగీతసభ జరుగును మైసూరు వాస్తవ్యులు వైదికభావన జేపన్నగారు వీణ-పాల్గూటు కృష్ణయ్యగారి మృదంగము.

తెలువల్ల కేసే సంగీతసభ: తిరుకల్లిక్కేటి వెంకటాచలమొదలిపిడి 1 నెలలకు గృహమందు 10 తేది సాయంత్రము 4.30 గంటలకు పాటకప్పేరి జరుగును. మైసూరు వైదికభావన జేపన్నగారు-వీణ అయిలూరువాస్తవ్యులు పరమేశ్వరరాజయ్యగారు మృదంగము.

చెన్నపురి జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము: చి. వక్కెర వెట్టిగారు మాట్లాడుతూనున్నారు. పోషకాంశము 11 వ తేది సాయంత్రము 5 గంటలకు కొకటిగా ఎవ్వరినూనూనందు బహిరంగసభ జరుగును. శ్రీమంత్ శ్రీనివాసశ్యాంకాక, యం.కె.గారవేలు వెట్టిగారు విరావతిగాను కాంగ్రెసుసభ్యులుగ జేరవలసిన ఆహ్వానము గురించి ఉపన్యసించెదరు. కాంగ్రెసు సభ్యులుగ జేరవలసినవారు వాయిదాలు చంచాలో సభకు రా ప్రార్థింతులు.

నీలకంఠ బ్రహ్మచారి.

రాజధోహాసేరము మోపబడుట.

పి. పి. సి. 124, ఎ, 158 ఎల్లెక్కనల ననుసరించి పి. పి. సి. ఇన్స్పెక్టరు విజ్ఞాపనములపై ప్రధానరాజధాని మేజిస్ట్రేటుపడుట నీలకంఠబ్రహ్మచారిగారిపై రాజధోహాసేరముమోపిరి. కొంతకాలముకొండ వీరు బోల్లి విజయనకు సంబంధించిన పుస్తకములను ప్రకటించుటచే యీ సేరమువారిపై మోపబడెను.

పోలీసు కాన్స్టేబులును చంపబ్రతుకొనెను సేరము వారిపై మోపబడియున్నది. ఈసేరము కేసులవిచారణ యీనెల 18 వతేది జరుగును. నిదికుదు మద్రాసు సెరిఫ్సెన్సియరియంబునాడు.

మాళవ్యగారి ఉత్సాహము

'నన్ను నిర్బంధింపుడు'

పోలీసు దౌర్జన్యము

కనివారము (2-6 తేది) మధ్యాహ్నము తండుగంటలకు ఆకాలిబాతవారు ఆమృతసరమునకు వెళ్లవలసిన మాళవ్యగారికి తెలిపెను తక్షణమే గోరవూరు వెళ్ల మాళవ్యగారు ప్రయత్నించుచు పోలీసువారు ఆటంక పరచిరి. వారి ఉత్తరపుండలయు ననియు లేకన్న పోవుటకు వీలులేదని పోలీసువారు చెప్పిరి. అట్లుపోవుట కేధించుచు వ్రాతపత్రపువ్వకలయుననియు లేకన్న తన్ను నిర్బంధించవలయుననియు మాళవ్యగారు పోలీసువారిని కోరిరి. నిర్బంధించుటకు గాని ముందుకు పోనిచ్చుటకు గాని వీలులేదని అధికారిచెప్పెను. పోలీసువారు మాళవ్యగారిపట్ల అగౌరవముగా ప్రవర్తించిరి. ఒకపాటి ను క్రాన్సుపేటిల బాటికర్రను విడలిచుచు నీవుఇచ్చుటకుండి నెట్లమని మాళవ్యగారిలో గడుసుగ పలికెను. (క్రియాశీలు)

హిందీ ప్రచారక పరిషత్.

ఈ పరిషత్ యీనెల 17 వ తారీఖున నెల్లూరు, మైసూరు, విశాఖరం, విజయనగరము కేంద్రములలో ఉదయము 7 గంటలకు 10 గంటల వరకును, మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు 5 గంటల వరకును జరుపబడును. ఈ పరిషత్తు తిరుమలమ్మశ్రీయంత రాంభాగ్యం శ్రీరామకృష్ణగారు నెల్లూరులో ఈనెల 14 వతారీఖున, విజవాడలో 15 వ తారీఖున, విశాఖరంబులో 16 వ తారీఖున, విజయనగరములో 21 వ తారీఖున నోటిఫికేట్ జరుపుచునోటిఫికేట్ చాల అవసరము.

హృదీకేశరత్న పోతనూచి

హిందీ పరిశోధన

నుండునని. వీహుగభలో ఈ విషయమై జరిగిన చర్య ఆంధ్రము ఇండియా కార్యదర్శి తెలియజేయుచున్నది. వీడెనెలు గారనిరి. తక్కిన మూడు రాష్ట్రములనుగూర్చి పరి విస్తారము తెలిపిపోయినవనియు ఒక్క రాజధానిలోనే 2000 ప్రశ్నలు 500 తీర్మానములు చేయబడినవనియు హామీ పెట్టినవారిని. సంయుక్త రాష్ట్రములలో సరిపోయిన వ్యాపకము గాదనిరి. పాఠశాలిక వాణిజ్యవిషయములందు పెద్దదిగాదనిరి. ఖర్చును తగ్గించుటకై ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులను ఇంటినుండి యుండవలెనని ప్లా కప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును తెలియగోరితిమి. ఇంకను కొందరు ప్రభుత్వరముల నీయవలసియున్నది. అవి యన్నియు వచ్చిన కే.టి.సి. ఇండియా కార్యదర్శిగారికి బంపబడును. తమ యభిప్రాయమును గూడ తెలియజేసెదమనిరి. ప్రస్తుత నిమిషముమై నిర్ధారణజేయలేమనిరి. మంత్రుల విషయమై కాసనసభవారి కధికారము గలదు. మంత్రుల జీతములను ఓటు జేయుటకు వారి కధికారము గలదు ముగ్గురు మంత్రులు ఈ మూడు రాజధానులందున్నా ర్నచో కాసనసభవారు అవసరమని తలచినయె అనుకోవలె ననిరి. కాని ఇష్టమువచ్చినపుడు మిగిల మంత్రులను తగ్గించు కధికారముగలదు. ప్లానిక కాసనసభల యధికారముతో ఇండియా గవర్నమెంటువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట సంస్కరణ చట్టమునకు విరుద్ధముగనుండునని వీడెనెలుగారనిరి. ఆయా రాష్ట్రములు అవసరావసరమునబట్టి మంత్రులను నియమించుకొనవలెననియు ఇండియా ప్రభుత్వము వారు జోక్యము కలుగజేసికొనరాదని కొల్లెంగోడు రాజగారినిరి. ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులను సంఖ్యనుగూర్చి ఇండియా కార్యదర్శిగారికి తెలియజేసెదమని తప్పకుచో నేర్పాడు తీర్మానము నువసరించుకొనిరి. మంత్రుల సంఖ్యను గూర్చి ఆంధ్రక ఆయనకు పట్టింపులేదు. లాయడే బాట్టిగారి ప్రసంగమును గూర్చి ఆక్షేపించుటకు ప్రజాకేటెట్టుబడిన తీర్మానములు 7 తేదివరకు ఆపు జేయవలెనని ఒకచెలుగుగారు గోరి. హామీ మొదలు స్వయముగ ఈ విషయమై చర్చించుటకు నిశ్చయించినయె లేకనేటిపు ఎన్నట్టి పని అయినవెంటనే వచ్చెద నిరి. ఇండియాలో పాఠశాలిక వ్యాధిసాంక విషయములయందు పనిజేయు కార్యకుల జీవితపరిస్థితులను కనుగొనుటకు అధికారసభ్యులు ఎక్స్‌ప్రెస్‌గను అధికార సభ్యులలోను ఒకసంఘము నేర్పరుపవలెనని మర్కయారుగారు గోరి. కార్యకులపరిస్థితులను పాగుజేయుట కిదివరకే తగినవిచ్ఛిన్నములు జేయబడినవియు ప్రస్తుతము అధికపరిస్థితులు చిక్కగ నుండుటచే తీర్మానము నువసరించుకొనవలెననియు లిచ్చేగారు గోరి. తీర్మానముప సరిచరించుకొనబడెను. 7తేదిని లాయడే బాట్టిగారి ప్రసంగమును ఆక్షేపించెదరు.

తిండిపోతులపై పన్ను.

దీనిలరక్షణార్థము.

ప్రమాణిగిరికి.

లండను నెట్టెంబర: "డియరీ మెయిలు"నకు బర్నిసు నందలిదిలేఖ ఇట్లుచెలిపెను:—ప్రమాణిగిరివారు తిండి పోతులపై పన్ను జేయుటకు నిశ్చయించుకొనిరి. ఇందువలన వచ్చిన ఆదాయముతో దీనిలకు పోకర్మనునొనర్చెదరు. ఈపన్ను నూటికి 40వో శాతము 100 వరకు నునుండును. ఇది తిండిని బర్నిస్లనుంపబడును. భోజనకాలలందు భూహారములయందు నియమిత మొత్తముకంటె సధికముగ వాహరమున పెచ్చించినదానిపై సధికపడును. ఎంతమొత్తముకంటె సధికముగ పెచ్చించినది సేరమునో నిర్ణయించు సధికారము ప్లానిక ప్రభుత్వములోనగలుగును. భోజనపూహారకాలలందు ఖరీదలు మానుచుండునగాన నివర్తనములలో పెట్టుటకు చాలచిట్కలుండును. ఈ చట్టమును ప సరిచరించుకొనెదని ప్రజలెంచుచుండెరి. కాని నిజమగు తిండిపోతులపై పోకకాలయందును మరెయొక్కప్పు డి.కోకకాలయందును భుజించుటకును నిర్మాణముగానుచుకొనుచుండెరి

22½ గంటలలో 2276 మైళ్లుప్రయాణ మొనర్చుట కాంటియాగో (కాలిఫోర్నియా) నెట్టెంబర:—ఇట్లెనెంటు లిటిలుగారు 22½ గంటలలో 2276 మైళ్లు ప్రయాణ మొనర్చిరి. వీరి విమానముగ గతరాత్రి బాక్సును విల్లిజ్ట్ బయలుదేరి ఈమధ్యాహ్నము మిచ్చటికి చేరెను. బాక్సు నింపుకొనుటకు ఒక్క ప్రజాకేటెనుండు మాత్రము విమానము 78 నిమిషములు నిలిచెను

ఏమున్నది? హానికరము ఆసహాయార్థము తంజే డ్డనుండి వెలుగుచున్నది. తొట్టనవ్వనునకు గొప్ప తిరుగుబాటులకును కారణమైనది వేలముల పంపి అల్లుల నడగింపవలసి వచ్చెడి. దేశమంతా కౌగిలమున మాపలారాధ్యమను రంకెలు మరియొక పోసిక్కుల ఆర్పాటములు వేదాకో సామ్రాజ్యమునుండి విడిపోయెద మనుర్షనలు బయలుదేరెను. వైదికుల రాజభక్తిని పోగొట్టుటకు గట్టి ప్రయత్నములు జరిగెను. వైదికుల వ్యాపారమును పూర్తిగా బహిష్కరించుటకు ప్రయత్నించిరి. కా తిచ్చే మమును కలిగించిరి. చివరక యువ రాజు నవమాన పరు పవతెననునీ చ ప్రయత్నమును గూడ తలపెట్టిరి. అట్లుచేసిన మహానర్థము కలుగు నని రాజ ప్రతినిధి తీవ్రముగనుండలింపెను. తొలిసమయం రత్వంత సహానును ఓర్పును చూపిననుగూడ వానిచ ప్రతిఘటన సాగించిరి. క్రిందటి ఎన్నికలలో చాలమంది ఓట్లనియ్యలేదు. మితవాదుల అధ్యక్షతక్రింద జరుపబడిన షిలు సాగకుండజేసిరి. కాన ఆసహాయ దాహాతులపపమ మున హెచ్చుచుండి ప్రజలంకల రని నిశ్చయించవలసియున్నది గాన నిపు డసహాయవాదులు కాసనసభలకు ఎన్నుకొనబడి చో వారుసంస్కరణములను భగ్నపరచెదరు. పరిపాలనము సాగకుండ చేసెదరు. ఇందులకు భోత దేశమునం దున్నవారే ఆటలపడుచుండ ఆంధ్రదేశము నడున్నవారి ఆటలలో చాల హెచ్చుగానుండదా? ఏ అలివాది కాసనసభము వచ్చినను వా కేమియును భయములేదు. గాని వారువచ్చినచో పరిపాలనములందు చాల చిట్కలు కలుగగలను నూహచే వారిని రాకుండ జేయుటయే షుంజనమని ప్రధాని తలంచెను. సామ్రాజ్యభార మంతయును వహించిన ప్రధాని తొందరలు కలుగకుండ జేయగూడు సహజము

(సకేషము)

6 వ తేది సమావేశము

నేటుకొన్నిలునభ

మొన్నటిదినము సమావేశమైనది. మద్దికొ గారభ్యర్థము మూడు గంటలవరకు సభజరిగెను 80 అసభికారసభ్యులు వచ్చిరి. ప్రేక్షకులు 12 గురువచ్చిరి. 50 ప్రశ్నలు అసభికారసభ్యులు బంపిరి. ప్రభుత్వము తీయబడినది. నేటుకవులు సభలకు గరి అల్లెగొడరు ముత్రేగారును, గోమాయ్ కేదావాబాయి, గోడిమవాచాగారు గో బాల్లికరు అలిఖాకొ గారు అధ్యక్షులుగ తీడింగు ప్రభుత్వచే నియమించబడిన అధ్యక్షులు తెలియజేసిరి. గంపిమెంటు ఆగ్నేయిల్లి ఇండియా కోర్టునగరణ చట్టము కుత్రికాకానగర చట్టమును గవర్నరు జనరలు ఆంగీకరించెనని అధ్యక్షులు తెలియజేసెను. లాయడే బాట్టిగారి ప్రసంగమును ఆక్షేపించు తీర్మానమును ప్రస్తుతము ఆపుజేయవలెనని నూచించిన తీర్మానమును, ఈవిషయమును గురించి ఎవర్నించుటకు విచ్ఛిన్నము చేయబడుటచే నేర్పాడు రుపసరించుకొనిరి. భారతదేశపు టార్గెట్టి మర్కరముగ నుండుటచేతను ఖర్చును తగ్గించుటకు గవర్నరు ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులలో ఇద్దరు కంటె నెట్టెంబరుండి ఉండగూడదనియు ప్రజామిత్ర కాభుత ఇద్దరు మంత్రులకంటె ఎక్స్‌ప్రెస్‌మందిని నియమించరాదనియు నేర్పాడు తీర్మానము నువసరించిరి. కేంద్రరాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమున ఖర్చు తగ్గించుటకు నేర్పాడు ఉద్దేశ్యము. తీర్మానములు బొబాయి, మద్రాస్, బెంగాల్, వీహరు బిస్సాల తరపున జేయబడినవి. వీహరుకు ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులకు సంబంధించినతలకు సగమేరించినది. తక్కిన ఇతరరాష్ట్రములకు సంబంధములేదు. సంస్కరణచట్టఫలితము మూడు రాజధానుల పాలకవర్గమును కేంద్రీంపు జేయుట, వానిచే ప్రతిసాలకు ఖర్చు విస్తారముగనుట, పూర్వమీరాజధానులయందు గవర్నరు ముగ్గురు కార్యనిర్వాహక సభ్యులు గలరు. ఇప్పుడు నలుగురు ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులను లుగలరు. ముగ్గురు మంత్రులుగూడ గలరు. ఇదిచాలఖర్చు. ధికంకుటకప్రము. మామూలుగ ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు గవర్న మెంటుసభ్యులసంఖ్యను విరాష్ట్రీయందు ఇంటివిస్తారముగ హెచ్చించెదదనిబాయిలు పార్లమెంటుకిమిటివారుగాని, సంస్కరణములను తయారుజేసిన వారుగాని ఎన్నడును అనుకొనలేదు. అంత పెద్దరాష్ట్రీయగు సంయుక్త రాష్ట్రీ (ప్రభుత్వములోనే ఇద్దరు ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులను ఇద్దరు మంత్రులు సరిపోయినపుడు తక్కిన మూడురాష్ట్రీయలందు ఇంతెట్ల కవులకంటె అవసరముగ నాలుగు ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు సభ్యులు, తగ్గురు మంత్రులు ఎందుకో తెలియదనిరి. బెంగాలు, బొంబాయి, మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి పనిసంకెను 4 గురు—ఇద్దరు ఎక్స్‌ప్రెస్‌జిత్తు కవులను, ఇద్దరు మంత్రులుగలవని జేయగలరనిరి. మేక్సి దాహాభాయిగారు నేర్పాడుగారితో పూర్తిగా నేటిఫించిరి.

రహ ఆలీగారు మంత్రులనుమూత్రము తగ్గించరాదనిరి. వీరిని తగ్గించిన బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వ నిర్ధారమునకే వికల్పముగ

చిరాయువులకు నిజమి

మందుభి సంతోషరాధిసంచికలు తయారగుచున్నవి. కాగానే వారములో పి. పి. మూలముగా పంపగలము. చందాదారులు వ్రాయ నవసరము లేదు. అక్కర లేని చందాదారులు తమ చందా నెంబరు నుదాహరించుచు ఆ సంగతి తెలియజేయ గోరు చున్నాను. ఆనవసర ధైవ పి. పి. ఖర్చులు తప్పను. సంపాదకుడు.

ఆంధ్రపత్రిక

1922 సం॥ రం సెప్టెంబరు నెల 8-వ తేది

శుక్రవారము

మరియొక రాయబారమా?

అనిబిసెంటుగారు, ఇంగ్లండునకు మరియొక రాయబారమును పంపుట కుద్యమించుచున్నది. ఆమె తలపెట్టినకార్య విధి. ఢిల్లీలో ననంబరు నెల లో అన్ని పక్షములవారి సంయుక్త సమావేశము నేర్పాటు జేయవలెను. ఇందు జేరెడివారు శాసన బద్ధమగు పద్ధతులతో స్వరాజ్యమును సంపాదించు నెంచెడివారుగ నుండవలయును. అగు శాసనబద్ధ లలో జేరి పనిజేయుపై యుండవలెను. ఇట్టి యుద్దేశములు గల నాయకులందరును జేరి, సంస్కరణవిధానము నెకదానిని తయారు చేసెద రట. దానిని శాసనసభలకు పంపెదరట. వారు దానిని అంగీకరింపవచ్చును. ససరణ జేయవచ్చును. లేక నిరాకరింపవచ్చును. ఈ విధానమును చేత బుచ్చుకొని, రాయబారులు ఇంగ్లండుకు బోయి అందు పొందుపరపబడిన స్వపరిపాలనము నీయు డని గోరవలయునట. శాసనసభలసమ్మతి బడసి పలువురు ప్రముఖుల యంగీకారముతో నిర్దీప బడిన సంస్కరణవిధానమును బ్రిటీషుప్రజలుగాని బ్రిటీషుపార్లమెంటుసభ గాని నిరాకరింపజాలరట. అడుగగనే స్వరాజ్యము వచ్చుచో, స్వరాజ్యసంపా దన కింత కష్టపడ నవసరమేలేదు. ఒక కాన్ఫరెన్సు, ఒక్క రాయబారము, వీనితో పనులన్నియు జరుగ గలవు. అనిబిసెంటుగారు, తాము తలపెట్టినపని వలన హోంరూలు సిద్ధించునని నిజముగ భావించు చున్నదా? అట్టిచో, ఆమెను జూచి జాలిపడవల యును. ప్రాతయనభవము లేవియు ఆమెకు గుణ పాతమును నేర్పియుండలేదు గాబోలు. కాంగ్రెసు సభవారు సంస్కరణ శాసన నిర్మాణమునకు బూర్వము, కాంగ్రెసు విధానము నొకదానిని నిర్దించిరి. దానిపై వివిధప్రాంతముల భారతీయు లును సంతకము పెట్టిరి. సంతకముల కట్టలన్నియు మాంటాగూ గారికి పంపబడెను. పిదప, కాంగ్రెసు రాయబారి మొకటి ఇంగ్లండు వెడలెను. ఇంగ్లండు లో జాయింటుకమిటీవారియెదుట ఈరాయబారము సాక్ష్య మిచ్చుచు, కాంగ్రెసు విధానమున కన్న తక్కువ సంస్కరణములను హిందూదేశ మంగీక రింపదని ఖండితముగ దెలిపెను. కాంగ్రెసు రాయ బారము గాక అనేకరాయబారములు వెడలి మాం బుధుర్ధ విధానము ప్రజల కోర్కెలను సంతృప్తి పరుపజాల దని సూచించియుండిరి. కాని ఫలిత మేమయ్యెను?

భారతీయుల సూచనలను తక్కువజేసినవారు లేకబోయిరి. మాంటుపర్లు విధానమున కన్నను కొంత కొరవడు సూచనలనే పార్లమెంటు సభవారు అంగీకరించిరి. మాంటుపర్లునివేదిక నెలువకగనే, ఈ సంస్కరణములను ఇంగ్లండు ఇచ్చుటకుగాని, హిందూదేశము స్వీకరించుటకుగాని తగియుండలే దని అనిబిసెంటుగారు వెల్లడిజేసియుండిరి. కాంగ్రెసు కోరిన పదియారు అణాలలో ఒక అణా అయినను ప్రసాదించబడలేదు. ఆడంబరమును ఆర్భాటమును దప్ప సంస్కరణములలో నిజాధికారము గనుపిం పడు. కేంద్రప్రభుత్వమున నిరంకుశత్వ ముటలనే నిలిచియున్నది. రాష్ట్రప్రభుత్వములందును అటు లనే నిలిచియున్నది. ఇక గిలిగినమాచ్చేమి? మంత్రు లకు కొన్ని శాఖ లొసగబడినవి. అశాఖలు మిగుల వ్యయకరము లయ్యివి. కోశమా మంత్రుల యధీ నమున లేదు. డబ్బు లేదనుభూష అన్ని రాష్ట్రము లనుండియు వినిపించుచునే యున్నది. ఈశాఖలను నిర్వహించుట ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానము క్రింద దమ్మర మగుచున్నది. ప్రధానమగు భూమిసేస్తు, ఇక్రేషను, అడవులు, లా ఆర్డరు, జప్తిను, మొద లగు శాఖలు అధికారవర్గమువారి వశమునగజే యున్నవి. సంస్కరణములను కొనసాగింపవలసిన సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులపై మంత్రుల కధికారము లేదు. వెనుకటి యనుభవము ఈరీతిన నుండ, మరల ఒక విధానమును తయారుజేసి రాయబా రము నొకదానిని ఇంగ్లండునకు పంపవలయునా? వెనుకటినాటకముతో తృప్తిగలుగలేదు గాబో! ఇంగ్లండుకు బోయిన, వినువా రెవరు? లిబరలు కన్ఫరెన్సుతో పక్షములు కొయలిషను పక్షమున జేరియున్నవి. సివిలుసర్వీసుప్రతిభ తగ్గుట కు ను, సంస్కరణములలో మార్పు గలుగుటకును వారు ఎంతమాత్రము అంగీకరింపరనుట విడితమే. ఇక ప్రయత్నము జేసిన, లేబరు పక్షమువారు రాయ బారుల మొరల నాలకింపవచ్చును. కాని లాభ మేమి? లేబరు పక్షమునకు ఇంగ్లండులో బలము లేదు. పార్లమెంటు సభలో వారిసంఖ్య అల్పములు. వారిలో నయినను, అతివాదులు దప్ప, ప్రముఖులగు కలనల్ వెడ్జిఫుడ్లు ప్రభుత్వము సంస్కరణములంతత్వరలో మార్పుజేందుట కంగీకరింపరు.

లేబరు పక్షమువారు కొందరు తలయాపి నను, రాయబారులు ఇంగ్లండు రేవులను వదలగనే ఆ విషయమును మఱచి పోయెదరు. కాంగ్రెసు రాయబారులు వెనుక ఇంగ్లండు వెడలినపుడు లేబ రుపక్షమువారు వీరిమొరల నాలకించిరి. పిమ్మట వారు ఎట్టిసహాయమును చేయరయిరి. ఈమారు గూడ రాయబారము విఫల మయినప్పటికీ, చేయునదేమి? ఆసంగతిని బిసెంటుగారుహించిరా? భారతీయులు నిర్దించిన రాజ్యాంగవిధానమును ఇంగ్లండు అంగీకరించుచో, ఇంగ్లండు ఇండియా దేశములకు ఐకమత్యము గుడురుననియు, ప్రస్తుత సంఘర్షణ మంతరించుననియు, అటులగాక ఇంగ్లండు హిందూదేశపు మొరలకు చెవి యొగ్గక ప్రాతేమార్గ ముననే చరించుచో, ఉభయదేశముల పరస్పర సహకారము అడుగంటుననియు, బిసెంటుగారు పలు కుచున్నారు. దీనిభావమేమి? ఈమారు వెడలెడి రాయబారము విఫలమగుచో, సహకారము తొల గిపోవును. అప్పుడైనను బిసెంటుగారు నిరాకరణ పద్ధతి నవలంబించెదరా? మితవాదకోటి నందుకు సిద్ధపరచెదరా? అటులగుచో మాత్రము, క్రొత్త రాయబార మంతత్వరలో ఇంగ్లండుకు వెడలిన నంత మంచిది. కట్టకడపటియాశలను వదలుకొని వివేక వంతులై వారు స్వదేశమును మరల జేరెదరు. బిసెంటుగారును శాసనసభ్యులును ఇంకను ఎంతటి

మోహమున బడియున్నను జాతీయవాదులకు అట్టి భ్రమ తొలగి చాలకాల మయినది. అందువలననే బ్రిటీషు మంత్రులనుగాని, పార్లమెంటు సభనుగాని, బ్రిటీషు రాజకయ పక్షములనుగాని, వారు నమ్ము కొనక, స్వతంత్ర మూలముననే స్వరాజ్యమును శీఘ్ర మగునంత త్వరలో సంపాదించుటకు వారు పాటుపడు చున్నారు. పరావలంబనముపై కాల మొత్త వినియోగించినను అదివ్యక్తయగును. స్వయం కృషివలన నెట్టిలాభము గలిగినను అది శాశ్వత ముగ నిలిచియుండను. పరావలంబనముపై భ్రమ వదలి స్వతంత్రమై విశ్వాస ముదయించుటచేతనే దేశమున నవోదయము గలిగినది.

నిరాకరణోద్యమము చనిపోయినదని, అధికా రాభిమాను లిటీవల డెలుపుట యాచారమయ్యెను. చనిపోవలేదనియు, అది ఇంకను విజృంభించుచున్న దనియు రాజప్రతినిధిగారి యుపన్యాసము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. నిరాకరణోద్యమ వ్యాప్తిని అడుగదొక్కుటకు నడుము గట్టుకొనవలసిన దని, వారు శాసనసభ్యులను హెచ్చరించిరి. వెనుకటి వలె నెడ్డున గూర్చుని మాటలజెప్పుక, ముందుకు వచ్చి తోడ్పడుడని గోరిరి. నిరాకరణోద్యమమున కింతటిప్రాబల్య ముండుటకు, పరావలంబనభ్రమ దొలగుటయే కారణము. అట్టిభ్రమ మితవాదు లను నేధించుచు లాయడుజారి, రీడింగు ప్రభువు గార్ల ప్రసంగములకు బిట్ట నయినను దొలగి పోవనచో, బిసెంటుగారు ఏర్పరచెడి రాయ బారమువలన తొలగిపోవచ్చును. బిసెంటు గారు అన్ని పక్షములవారి సమావేశమును కూర్చిజూచు చున్నది. వెనుక నిట్టిప్రయత్నము బొంబాయిలో సర్. శంకరనాయరుగారి అధ్యక్షతక్రింద గూడి ఎటుల విఫలమయ్యెనో ఎల్లరకును దెలిసిన విష యమే. ఈమారు బిసెంటుగారు జాగ్రూకతతో మెలగుచు న్నది. శాసనసభలకు బోవలయు నను వారే నవంబరు సమావేశమునకు బోవుట కర్హులు. ఇందును బట్టి శాసనసభావేళమునకు సమ్మతింపని అత్యధికసంఖ్యాకుల ప్రతినిధుల కీ సమా వేశమునందు చోటులేదనుట తథ్యము. జాతీయ వాదులలో స్వేచ్ఛసంఖ్యాకులకు శాసనసభలలో జేరి సహాయనిరాకరణము నవలంబింపవలయు నను కోర్కె యున్నను, వారు అయినను కాంగ్రెసుసభ వారటుల తీర్మానించిననే అందుల కొడబడుదురు గాని, కాంగ్రెసు సభ జరుగులోపలనే బిసెంటు గారి సమావేశమున జేరజాలరు. ఇట్టి స్థితిలో కాంగ్రెసు పక్షమువారికి ప్రాతినిధ్యము లేనిసమా వేశమున కెట్టికారవ ముండునో యూహింప వచ్చును. ప్రజలలో పలుకుబడి లేని ఏనలుగురో జేరి సంస్కరణవిధానమును తయారుజేసి ఇంగ్లం డుకు వెడలిన, అక్కడివారికి ఈ రహస్యము దెలి యదా? నిరాకరణపక్షమువా రేరి యని, వారు అడుగరా? మితవాదప్రముఖు లెంత తెలివిగలవారయినను, ప్రజలకు వీరు నాయకత్వము వహించుట లేదని గ్రహింపజాలరా? ఇట్టి స్థితిలో బిసెంటు గారి సమావేశమునకు, వరములను వేడుటకై ఇంగ్లండుకు రాయబారమును పంపుట కయినను అధికారము లేదని స్పష్టమగుచున్నది.

యాచకపద్ధతులవలన లాభము లేకపోవుట యటుండ, యాచించెడి వారికి ప్రజలకు ప్రాతి నిధ్యమును వహించుట కయినను అధికారము లేనపుడు, దాని పర్యవసాన మెటు లుండునో యూహింప నవసరములేదు. అయినను బిసెంటు గారిరాయబారము వెడలుటయే మంచిది. ఏలనన త్వరలో నిజస్థితి వారికి దెలిసినచ్చును. ఇట్టి ప్రయ త్నముల నికమీద వారు తలపెట్టకుందురు. ఇండి

యను సోషలురిభార్యరుపత్రికు సైతము ఆనిబిసెం
టుగారిసూచన పరిహాసాస్పదముగ దోచుచున్నది.
కాంగ్రెసు నాయకులు పలువురు కారాగృహమున
నుండ, కాంగ్రెసు సభ్యులు బిసెంటుగారి కన్వెన్
షనులో జేరుట అసభ్య మని, సోషలు రిభార్యరు
పత్రిక భావించుచున్నది. రాజకీయనిర్బంధితుల
విడుదలగూర్చి బిసెంటుగా రొక్కచుక్కనయినను
జెప్పి యుండలేదని రిభార్యరు పత్రిక యధిక్షేపిం
చుచున్నది. బిసెంటు ప్రభృతుల యూహ లింకను
సోషలు రిభార్యరు పత్రికకు దెలియ నండులకు
మిత యగుచున్నది. సంస్కరణముల మోహమున
బడి, మితవాదపక్షమువారు రాజకీయనిర్బంధితుల
విడుదలమై పట్టుదల గనుపఱువరయిరి. ఏసమా
ఖానము గుడురుట కయినను రాజకీయనిర్బంధి
తుల విమోచన మవసర మను సంగతిని వారు ఇది
వరకు గ్రహింపలేదు. ఇకముందును గ్రహిం
చెదరని తలచుట, కవకాశములేదు. రాయబాం
ముకటి ఇంగ్లండునకు వెడలినను, అక్కడివారు
వారిని గౌరవపురస్కరముగ నెదుర్కొనవచ్చును
గాని, అంతకన్నను పేరుఫలితమేమి జరుగు నని
రిభార్యరుపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది. బ్రిటీషు ప్రజ
కు హైందవసమస్యనుగూర్చి ఏమాత్రము సదభి
ప్రాయ మున్నను, లాయడు జార్జి గారు అటుల
ప్రసంగించి యుండరనియు, బ్రిటీషు స్వాయము
బిసెంటుగారికి దెలిసినంతమాత్ర మయినను లాయ
డుజార్జిగారికి దెలియు ననియు, సోషలు రిభార్యరు
పత్రిక దెలుపుచున్నది. విజ్ఞాపనలు, విన్నపములు,
రాయబారములందు ఇంకను విశ్వాస మున్నవారిని
అమార్గము నవలంబించిండు. వారితో ప్రజల
తెట్టి సంబంధము లేదు. ప్రజలకర్తవ్య మేదియో
ఇదివరకే రూఢియైయున్నది. దానిని సర్వర్పించి
దేశమునకు శుభ మొనగూర్చుటయే వారివిధ్యుక్త
ధర్మము. ఇతరవిషయములతో వారికి బని లేదు.

తుర్కీగ్రీసు పోరాటము

తుర్కీగ్రీసు పోరాటము దానాపుగ ముగిసిన
దని చెప్పవచ్చును. గ్రీకు సైనికులు ఆసియామైన
రును విడిచి కాలికి బుద్ధిచెప్పుచున్నారు. ప్రధాన
భాగము నంతను వదలిపెట్టిరి. స్మిర్నాదగ్గర కట్ట
కడపటి పోరాటము జరుగు నని యూహింపబడు
చున్నది. తుర్కీసమస్యను తురుష్కులు తమంతట
తామే పరిష్కరించుకొనుట తటస్థించు చున్నది.
సెవరిసు సంధికింద గ్రీకుకు ఆసియా మైనరులో
ముఖ్యభాగము స్వాధీనము చేయబడెను. దీనిని
గ్రీసు అయిదు సంవత్సరముల వరకు పరిపాలింప
వలయును. అయిదు సంవత్సరము లయినపిదప
గ్రీకు లీ భాగమును శాశ్వతముగ కలుపుకొనుటకు
ప్రజల యభిప్రాయమును కనుగొనవలయును. ఈ
షరతులను అమలులో జెట్టుటకు జేసిన ప్రయత్న
ములవలన, ప్రస్తుతయుద్ధము జనించెను. తురుష్కు
సేనాధిపతి యగు కమాల్ పాషాగారికి సెవ
రసుసంధి నియమము లేమాత్రము సరిపడక వారు
ఆంగ్లోరాలో ప్రత్యేక ప్రభుత్వమును స్థాపించి,
తురుష్కు జాతీయవాదుల నందరను అక్కడకు
జేర్చిరి. గ్రీకులు స్మిర్నాలో బ్రవేశించుటకు మిత్ర
మండలివారి సమ్మతితో అవస్కందన మారంభిం
చిరి. కొంతదూరము ముందునకుబోయిరి. కాని
కెమలిస్టుల నిరోధమువలన వారి పురోభివృద్ధి
అపూజాగిపోయెను. అప్పటినుండియు తుర్కీ సమ
స్యను పరిష్కరించుటకు తగు ప్రయత్నములు
జరుగ లేదు. ఈసమస్య అంతముఖ్యమయినది కా
దనిమిత్రమండలివారు భావించి యుపేక్షవహించిరి.
సెవరిసుసంధినియమములు తొలగిపోయినను,

రాజప్రతినిధి, శాసనసభ్యులకు:-

లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము గురించి మీ యభిప్రాయ మంతయు పొరబాటు. ఏ వాగ్దాన
మునకును భంగము కలుగలేదు. మేము మీకు తోడ్పడెదము. లేండు, నిరాకరణపక్షముతో పోరు
నలుపుడు. పార్లమెంటు సభవారి అనుగ్రహమునకు పాత్రులు గండు.

గ్రీకుల ఆక్రమణము కొనసాగుచుండెను. వారి
కత్తంతప్రోత్సాహము గలుగజూచెను. మరల
వెన్నెనులో తుర్కీసమస్యను గూర్చి యోచిం
చుట కింకొక సమావేశము గూడు నని ప్రకటింప
బడెను. ఆసమావేశము గూడుటకు ముందు,
గ్రీకులు ఆసియామైనరును వదలిపెట్టవలయు నను
షరతును విధింపరయిరి. కమాల్ పాషాగారు
దుచే స్వయముగనే ప్రతిక్రియ నవలంబించి ఆసియా
మైనరును స్వాధీనపరుచుకొనుచున్నారు. సెవరిసు
సంధికింద గ్రీకుల కియ్యబడిన భాగము నంతను
గ్రీకు లిప్పుడు వదలిపెట్టుచున్నారు. కమాల్ పాషా
ప్రభుత్వమువారు పరదేశాక్రమణమును వాంఛిం
చుటలేదు. వారు ఇటీవల తెలిపిన సంకతుల బట్టి
తురుష్కు లధికసంఖ్యలతో నుండు భాగములే
మరల తమకు జెందవలె నని కోరుచున్నారు. ఇది
స్వయంనిర్ణయమాత్రమున కనుగుణముగ నున్నది.
తుర్కీ కిదివరకు జరిగిన యన్యాయము, తురు
ష్కుల స్వకీయప్రయత్నబలమువలన, త్వరలో
తొలగిపోవు నని భావించెదము.

ప్రజాస్వాతంత్ర్యము

ప్రజలు తమ స్వాతంత్ర్యమును రక్షించు
కొనుట జెట్టి పట్టుదల జూపుచున్నాలో అకాలీ
యుద్ధము మొకవంతు మూలీసత్యాగహోద్యమ
మింకొకవంతు జూపుచున్నది. మూలీ యుద్ధ
మావలంబులు 23 గురవై నేరము మోపబడెను.
నాయకు లగు బాపట్, దాష్టే, ఆత్మారామ్దేవు
గార్లకు చెరి యొకరికి ఆరుమాసముల కఠినశిక్ష
విధింపబడెను. మిగతా 18 మందికి మూడుమాస
ముల కఠినశిక్షయు ఇరువుర స్త్రీలకు జరిమానా
యు విధింపబడెను. నిర్బంధములమధ్య సత్యాగ్రహ
ము కొనసాగుచున్నదని, వార్తలు దెలుపుచున్నవి.
అకాలీల పోరాటమును ఎప్పటివలెనే సాగిపోవు
చున్న దని, వార్త దెలుపుచున్నది. అకాలీలు
ఎప్పుటివలె గురు ద్వా రా కు వెడ
లుచున్నారు. పోలీసువారిచే దెబ్బల తినుచున్నారు.
కాని ఇంతవరకును దౌర్జన్యరాహిత్యమును విడువ
లేదని, అసోసియేటెడు ప్రెస్సు వివరించెను.
స్వాతంత్ర్యరక్షణకొరకు ఇంతటి బాధల
ననుభవించి ధర్మపథమును ఆవంతయును విడనా
డని ప్రజలకు, వాంఛాఫలప్రాప్తి త్వరలో గలుగు
ననుటకు సందియ మేమి గలదు? హిందూదేశము
నకును, నాగరికప్రపంచమునకును వీరి ధర్మమా
గ్ధానుసరణము, మార్గదర్శకముగ నుండుటలేదా?

“నవయుగ”

నవయుగ యను పక్షపత్రిక గో. వెం. కృష్ణా
రావుగారి సంపాదకత్వముక్రింద గుంటూరునందు
నూతనముగ నెలువడినది. ఇది ఆంగ్ల భాషలో
ప్రచురింపబడు చుండును. స్వరాజ్యస్థాపన కిది
పాటుపడును. కాంగ్రెసు ఉద్యమమును బలపరు
చును. ప్రభుసంచిత మనోహరమగు వ్యాసము
లతో నెప్పుడు చున్నది. ఫిజీరాయబారము గూర్చి
జాక్యు మణిలాల్ గారును, నార్తుక్లిఫ్ ప్రభువు
గూర్చి ఎ. జి. గార్డినరుగారును వ్రాసిన చక్కని
వ్యాసము లిందు గలవు. కద్దరునిర్మాణము గూర్చి
యు, శాసనసభల బహిష్కారము గూర్చియు,
ప్రస్తుతస్థితి గూర్చియు, నవయుగ పత్రికాభిప్రాయ
ములు పొందుపరుపబడినవి. శాసనసభలకు సంబం
ధించిన వ్యాసమును వేరొకచో బ్రచురించితిమి
ఈ పత్రిక చిరకాలము వర్ధిల్లి స్వరాజ్యస్థాపనకు
తోడ్పడు గాక యని కోరెదము. జాతీయోద్యమ
వ్యాప్తికై ఎన్ని పత్రికలు పాటుబడుచున్నను అధి
కము గాజాలవు.

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము:

ప్రధానమంత్రి ప్రసంగముగూర్చి ఆసమ్మతి
దెలుపుటకు స్టేటుకౌన్సిలుసభలో ప్రొఫెసరు కలె
గారు ప్రతిపాదించిన తీర్మాన మోడిపోయెను. ఈ
తీర్మానమును ఉపసంహరించుకొనవలయు నని సర్
విలియం విన్ శెంటుగారు కోరిరి. విన్ శెంటుగారు
ముచ్చటించుటలో గాంధీమహాత్ముని నననసరముగ
దూషించిరి. రాజకీయ, పారిశ్రామిక వృద్ధులకే
గాక, అన్నివిధములయభివృద్ధికిని గాంధీ పరమశత్రు
వని విన్ శెంటుగారువలికిరి: సర్దారు జోగేంద్రసింగు
గారిసవరణయు కలెగారితీర్మానమును ఓడిపోయెను.
సభ్యులలో కొందరు రాజప్రతినిధిగారిసమాధా
నముతో సంతృప్తి చెందిరి. శాసనసభల ప్రయో
జన మిది. లోకోత్తరపురుషుడగు గాంధీమహాత్ముని
ఈతీరున దూషించినవెనుక నయినరు శాసన
సభ్యులు తమఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొందురా?
ఆక యంతగ గనుపింపదు.

గురక బాగునంక్షభము

మహాంతు సుందరదాసు లంజలనుంచుకొనుట

దుర్బీలిగానడచుట - మహాంతు పిమ్మట నొకలంజను పెండ్లియాడుట -
నాయకుల కేసు విచారణ - కలహకారణము - ప్రబంధక సంఘమువారి వైద్యశాలలు
ప్రజల ఉదాఃభావము - ఖద్దరునియమమును పట్టదలతో జరుపుట

నాయకుల కేసు

గురక బాగు అకాలిల సత్యాగ్రహము తీవ్రస్థితినుంచే
మున్నది. గురక బాగులోను జరిగిన అకాలిల నిత్యమును
సత్యాగ్రహము వలన మునుపటి పోలీసులు కొట్టుట మామూలు
గా జరుగుచుండుటచే మార్పుయింప లేదని వైద్యులు ముచిన
వారసుకొందురుగాని గడియారము చుట్టల వడకవలె నిత్యకృ
ములు ప్రతిదినమును నొక్కరికినే జరుగుచున్నది. అకాలిలట్లు
చూపకలసింతమాత్రము ఎరిమినే జూపుచున్నామని ఉద్యో
గులు తలపడచును. చెప్పవచ్చునుగాని వారు కొట్టుచున్న
దెబ్బలను ప్రతిదినమును వేలకొలది ప్రజలు చూచుచున్నారని
పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారును ప్రతికా క్రతనియును
గూడ చెబుచున్నారు. అకాలిల మరలిపోవడమే పోలీసు లాల్లా
పింతురు. అకాలిల ట్లు మరలక తూర్పుదిక్కి
గిరిములు పొడవెరు. అంతట పోలీసులు వారిపై
బడికొట్టి తోడ్కొనిపోవుట కల్లుచులలో కీడ్చివేసెదరు. ప్రబం
ధక సంఘమువారిచే నియమితులగు వైద్యులచేత దెబ్బలుతిరిగిన
వారికి చికిత్సచేయుట. ప్రబంధక సంఘమువారు పంపిన మో
టారుబస్సుల కొంతదూరములో నిర్భయముగా నుండును. 50 మందికి
మొదట గట్టిదెబ్బలు తగిలెను. వారికి చికిత్స చేయబడినవిద్యుట్ల
వారు మరల తోడ్కొనిపోయి కచ్చి మరల దెబ్బలు తినిరి. అంతట
వారిని సంఘమువారి మోటారుబస్సులో పెట్టించి అమృతపర
లోని ప్రబంధక సంఘమువారి కేర్పరిచిన వైద్యశాలకు గొనిపోవ
వారంభించిరి. బస్సులో మోటుచుండియున్నది. 10 మైళ్ళ దూర
మున్నదిగాన అందరినీ వైద్యశాలకు గొనిపోవుటకు చాల గంట
లసేపు పట్టును.

వైద్యచికిత్సల వివరాలు

స్వర్ణదేవాలయము వద్ద వచ్చి గురకబాగులో (యా
గురకబాగు వేరు. పోలీసులు జరుగుచున్న గురకబాగు వేరు.
ఈ పోలీసులు జరుగుచున్న గురకబాగు
స్వర్ణదేవాలయమునకు 12 మైళ్ళదూరముననున్నది. రెండగురక
బాగు దేవాలయము నంటియేయున్నది) దేవాలయము నంటి
యున్న గురకబాగులోను అమృతపరలోని అకాలిలలోను
కయ్యకాల తేర్చునడచెను. ఆ వైద్యశాలలు చాలచికాలముగ
నున్నవి. వానిలో భారతసింగువార్డు, మహాబలిసింగువార్డు
చుట్టుపొడవులవార్డు, ఆ నియమాదు వార్డులున్నవి.
వానిలో 200 మంది కోసులకు చికిత్స చేయుటకు
తావుగలదు. 600 ప్రక్కలవర్తులను, ప్రజలచేతమున వైద్య
శుభములను జడసినవారు మృతులు, పంజాబు విశ్వవిద్యాలయ
శుభములందైన వారిద్దరును, 14 మంది కుటుంబానియును
చూపవలెదాత్తులను, 25 గురు కంపాండరులను ఉచిత
ముగ అనార్కిక లచటనే యుండి చికిత్స చేయుచున్నారు.
మోటారులలో దెబ్బలు తగిలినవారు కచ్చుటతోనే వారికి చికిత్స
చేసెదరు. అమృతపర ప్రజలుగూడ మహా దాక భావ
ముతో చెప్పులు తగిలినవారికి ముఠములు, పకవులు, చుప్పట్లు,
పాలు, పండ్లు మున్నగు వానినొసంగుచు నేరగూడ చేయు
చున్నారు. ఆ వైద్యశాలలో కాపరము చేయగలవాడు వైద్యు
లట్లును కట్టుకొని రావలెను. తేదీలో తానీయరు. ఇదియుట్టుండ
పోయియుండునది 100-200 మంది అకాలిల నిత్యము అమృత
పరకు వచ్చి తమ కంతుకొరకు కనిపెట్టికొని యుండురు.

గురకబాగును అహరహదార్థములును

పోలీసుల పోవుట

గురకబాగునీతి వరింత విషమముగానున్నది. అది యిం
మియుగా ఒక దివివలె నున్నది. వానిని పోలీసులు పూర్తిగా
ముట్టజేసిరి. అది కేరళనుండియు అహరహదార్థములను పంప
వలెనటెందుననెడి. అది 1600 మంది అకాలిల వ్యాధి. ఎటు
లనో వారికి చేరు ముతక రకము నోళ్ళు మలను చాకే తిర
గళ్ళపై వినురు కొని తినుచున్నారు. పండిత
మదనమోహన మాలవ్యాగారు తనవారి గురకబాగుకు వెళ్ళగ
గా పోలీసులు నిరాకరించిరి. తరువాత వెళ్ళయద్యోగము
ప్రత్యేకానుమతి నియ్యగా మాలవ్యాగారు రచటికి వెళ్లి అచటి
అకాలిల దురదృష్టముచి అత్యంత బింతాత్రాంతులై ఏమియును
పలకకాలంపోయిరి.

విచారణ

7 వ తేదీని విచారణ జరిగినది. సర్దారుమొదట మహా
తుల సింగుగారు మున్నగువారిలో బాధా కనసింగు (కట్టి)
గా రొక్కరే వాడించిరి. తక్కినవా రెవ్వరును వాడించలేదు.
కనసింగుగారి కుటుంబ మాలవ్యాగారు వాడించిరి. మున్నగు
సాక్ష్యమిచ్చిరి. (సాంబు)

గురుద్వార వివాద కారణము

వివాదములమైన గురకబాగు అమృతపరకు 12 మైళ్ళ
దూరమునం దున్నది. పంచమగురువు అమృతపర, నవమ
గురువు తెలుజువారి సామెలుగార్లకు విడివిడిగా కంతుగురు
వార్డులనులకు నున్నవి. అగ్రామమును విడిచిచివరకును అ
కాలిల. ఆగురువార్డులను పరిశీలించుచున్న మహాంతునుందర
దానుగారు చాలదీర్చితిపక దైయున్నాడు. బహిరంగముగనుంపు
ముకైలెను పెట్టుకొనెను. దానినిగూర్చి అదేపింపక అతంపు
కుకైలెలో నొక్కరేను పెండ్లిఅడుటమను 11 గురు సభ్యులు
గలసానిక సంఘమువారి నూపలప్రకారము గురుద్వారమును
పరిశీలించుటకును ప్రబంధక సంఘమువారి అనుమతి కనుసరించుట
కును 1921 జనవరిలో మహాంతు అంగీకరించి ఏమట్లు వా ఉం
పుముకైలెలో నొక్కరేను పెండ్లియాడెను. వాళ్ళువా సా
మెలువారులకభయ అకాలిల నందరిని అరెస్టుచేసి కిడ్చిం
చుట మున్నగునది జరిగినవిట్లుట నీ మహాంతుమరల వెనుకటి
వలె నిరంకుశ దగ్ధయ వడవమును మొదలిడెను. అందులన
ప్రబంధక సంఘమువారు అమృతపరలో గురుద్వారమును కళ
పరుమగిడిరి. అంతట మహాంతు ఉద్యోగులకు తెలుపగా పోలీ
సులూపట్టుంటు పోలీసులతో నడటికి వెళ్ళెను. అకాలిలు
5 గురు అచటనుండి గురుద్వారవహరములను వెళ్ళబయలు
కొన వచ్చును. వారికి హాని గలగడండ్ కాపాడెదము.
కొంతమంది పోలీసుల వలననుంచెదమని మూవర్చెంటు చెప్పె
ను. ఏమట్లు అట్లులు జరుగలేదు. ఇక పోలీసులను తీసేవేను
వచ్చునా అని 5-9-21 వ తేదీని అమృతపర పోలీసు మూవ
ర్చెంటు ప్రబంధకసంఘ కార్యదర్శికి 11868 నెంబరు లేఖ
వ్రాసెను. అంతే తీసేవేయుదు మరల కావలసినవిచ్చిన వ్రాసెన
నని కార్యదర్శి బదులువ్రాసెను. ఈతీతిగా 10-8-22 వరకును
అందు గురుద్వారములను ప్రబంధక సంఘము వారి పరి
శీలముక్రిందనే యుండినది. ఆవాడు కట్టిగారు పోలీసు దళ
ముతో గురకబాగు కి అచటనున్న 5 గురు అకాలిలను అరెస్టు
చేసి వానొక పెట్టును వొంగిలింపిరి కేసుచేసిరి. వారికి చెరి
6 నెలలు కిడ్చివేయి చెరి 60 రూపాయలు జూర్యనాయు
వేయబడెను. వీరలకు అమృతపర చేయుటకు గురుద్వారము
వంటకాలలకు కావలసిన కట్టెలకొరకు మొదటినుండియు వా
తోటలో పెట్టును నరుకుచునే యున్నాడు. ఇట్లనవరముగ నకారణముగ ప్రభుత్వోద్యోగులిట్లు
అకాలిలపై ద్వంద్వమెత్తుటయే యాసుజ్జోభమునకు కారణము.
ఇప్పుడు మేముముందు సత్యాగ్రహ మవలంబించెదము. అటుకారు
మేము యుండి అకాలిలలో తెల్లపాగాలవారును కల్లపాగాల
వారును కట్టిలు వకుచున్నారు. ఆతగవచ్చుటకొక్కరే
లో కొంతమందివారు కొంతమంది వీరు నుండ
వలెనని ఏర్పాటు చేసిరి. మాకు గూడ పురుషు
లతోపాటు సహానామ్మకలదని చాలమంది స్త్రీలు తగవుపెట్టు
చున్నారు గాని స్త్రీలు పోలీసులచేతులలో పడుట కలకరింప
జాలరుని పురుషులు మరుపుటచే స్త్రీల కింకను అనుమతి నియ్య
లేదు. పోలీసులు పట్టిలాగుటవలన తెగిన తల వెండుకలన్నియు
వెళ్ళకట్టకట్టి ప్రబంధక సంఘ కార్య
లయము నకు నొనివచ్చిరి. అదివరకు అరెస్టు
చేయబడిన వారికి గురకబాగులో గురుద్వారము వంటకాల
నుండి భోజనమును పంపుచుండిరి. దీర్ఘకాలమునకు గత నెల
25 వ తేదీ నడటికి వెళ్ళివచ్చినవిట్లు అట్లు మహాంతుదని
పోలీసులు నిర్ధారించిరి. 31 వ తేదీ గురువారము వాడు
వారికి స్త్రీలు తిండిగూడ పంపనీయలేదు. దగ్గర కొక మురికి
నీళ్ళగుంట యున్నది. అందులో నీరే త్రావకలెనని. (స్వరాజ్య)

అకాలిలనాయకుని అరెస్టుచేయుట

తానాసింగు అకాలిలలు జడబాదు గాని అరెస్టు
చేసిరి. వాకి ఫాసమున రాజేంద్రసింగు (గురుదాస్) గాని
జడబాదుగా నియోజించిరి.

మూల్లీ సత్యాగ్రహము

28 మందిపై కేసు

7 వ తేదీని పూనానగరమున మూల్లీ సత్యాగ్రహమును
గూర్చి 28 మందిపై కేసుచేసిన విచారణ జరిగినది. బాధులు,
దశేలు, ఆ త్యాగ్రహము చేపు గార్లకు చెరి 6 నెలలు కన
కెత్తుమును 18 గురికి చెరి 8 నెలలు కనక కెత్తుము
చేయబడెను. ముగలముల కిడ్చివేసి 25 రూపాయలు
జూర్యనాయునిచే చెరికనెల విడిచెను కేసు
బడెను. సత్యాగ్రహ మిటుతే సాగింపబడును.

వరకవిషయములు

మృదాసు - మారకపు లేటు.

ఎక్కువేరి, బాంకిరెలిగార్లకు ప్రాన్యపర 17/82 పెన్సిలు
బాంకిరెలిగార్లకు ప్రాన్యపర 15 9/16 పెన్సిలు
లండను దిమాండు ప్రాన్యపర } 15 28/82 పెన్సిలు
బాంకిరెలిగార్లకు లేటు }
మూడు నెలలవాయిదా ప్రాన్యపర 15 7/8 పెన్సిలు
అరునెలల వాయిదా ప్రాన్యపర 16 1/16 పెన్సిలు
కలెక్టర్ మామ్రెట్టు

కలెక్టర్ సెప్టెంబరు 7 గురువారము

కలెక్టర్ - తెంగాలు వాగవూరు రూ 400
దేవ్పాడు 850
కనోరాం 12/4
జనకవారి - అంగ్ల ఇండియా 875
యస్. యల్. కైపు 88/6
హవురా 48/4

మారకపు లేటు

ఎక్కువేరి, బాంకిరెలిగార్లకు ప్రాన్యపర 15 19/82 పెన్సిలు
దిమాండులిట్లు - 15 5/8 పెన్సిలు
బొంబాయి - మేరుమామ్రెట్టు.

బొంబాయి సెప్టెంబరు 7 గురువారము

సాయంకాల మనగరికి వాటాలధరలు యాగిందిధరము
నిలవియుండినది. రూ. రూ. రూ.
అనామదాబాదు అడ్వాన్సు 8000 ఇండియాన్ స్టీలింగు 202
బొంబాయి కాటక్ 1040 ఇండియన్ మాల్యా 592
బొంబాయి డ్రాయింగు 1452 కోహినూరు 2288
నెల్లటలు ఇండియా 4610 మాన్యకేటు 762
నెంబరి 770 కెరలు 957
కోలాల బాండు 2140 పోనమ్మ 780
కనెంటు 472 సిండ్లమ్మ 710
కరింబాయి 2170 సాపుర్లి 810
దేవదు 1970 కృతే 4780
సజాబాబాయి 1210 ప్యాసు 1100

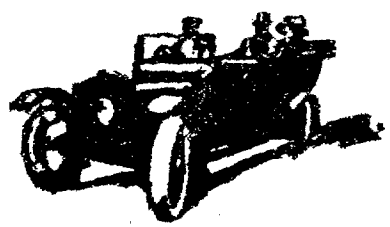
ఇతరవాటాలు

కాతామ్రాడ్ - రూ 810
కాతా వరకు అందు స్టీలు (అర్జి నరి) 65
" " (దిప్పు) - 198
కాతా ఆయలు మిట్టు - 87 1/2
నెల్లటలు బాంకి - 88
కాతా బాంకి - 15

మారకపు లేటు

సెప్టెంబరు 6 బుధవారము
ఎక్కువేరి: - బాంకి రెలిగార్లకు ప్రాన్యపర 18
[9/82 పెన్సిలు
దిమాండులిట్లు - 15 5/8 పెన్సిలు

గ్యాలీస్ మోటారు పాఠశాల

ఈ పాఠశాలలో విద్యార్థులు 100 రూపాయలు
కట్టిన, 2 మాసములలో మోటారు డ్రైవర్లుగా
తయారై సర్టిఫికేట్లు గవర్నమెంటు లైసెన్సు
పొందగలరు. బస వొరకును. భోజనమునకు నెల
1-కిచ్చు 16 లు వొప్పవ చెల్లించవలెను. (11)

GALLEY'S MOTOR INSTITUTE
Post Box No. 1004, Kilpauk Madras.

ది యిండియన్ జ్యాయెలరీమార్ట్, నగర్తవేట, బెంగుళూరు సిటీ.

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తు

ఆంధ్ర సాహిత్య పరిషత్తుయొక్క ఏకాదశ వార్షికోత్సవము సీతకోటపై మి.ఎ.వి.జా.వారి యాదరణమున వారికోటలో మిగిలిన వైభవముగా జరిపించినందులకు ఎంతయు కృతజ్ఞులము. దీని విషయమై యెందులకో నుమారు పదివేల రూ.లకు వెచ్చించబడినట్లు కర్ణాటక గా తెలియుచున్నది. ఇది సకలమైన వ్యయముగా భావింపలేదు. ఇందులకు గౌరవము ప్రయోజనము యోజన చేసినవందల గుర్తింపవచ్చును.

రాజకీయ రాష్ట్రాంతరాలత ఈనాటి ప్రతినిధులు గల్గి సామాన్యజనుల జరిపించబడేవా? ఇది విచారింప మహారాజు వారు పరిషత్తువారును దమకు దొరికిన పెద్దలను మాత్రమే యాహ్వానించిరి. ఇందులకు మాటుగా ప్రతినిధులు పుస్తకభాంధాగారములనుండియు నితరకార్యస్థానముల నుండియు వచ్చునట్లు చేయుట మంచిది. పండిత పాదులను భాషాభివృద్ధి అను ఆంధ్రభాషాభివృద్ధికి దోడ్పడునట్లు ప్రతినిధులుగ రావలెను. పరిగణాదళముండిన వచ్చుటయు లేకపోయినచో దూరముగ నుండుటయు మంచిదికాదు. సాంపత్తికీకరణ భాషాభివృద్ధికి చేయుట మిక్కిలి అవసరము. అందులకు ఎట్టి అభిప్రాయములు లేవా? నైనను అట్టిసభకు స్వేచ్ఛగా దమతమ యభిప్రాయములను వెల్లడించి అధిక జవాబుదారుల నొక తీర్మానమునకు రావచ్చును. కనుక ఈవార్షికోత్సవమే ఆంధ్రచండలముల మహాసభగా జేయవలసియున్నది. ఇందులకు ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు సహజముగ గలదు.

ఈవార్షికోత్సవమునకు కొందరు పెద్దలు, పండితులు దినుచేసిరి. చేసినవి యెవవి? చెందుకోజులును మధ్యాహ్న సమయములందు ఉపన్యాసముల ఆంధ్రప్రదేశ్ యభిప్రాయముల వినియు వినక మహారాజువారి దర్శనలాభమును పొంది వారి వినియు నడిచి వారిని వేసినట్లు నుండి దినుచేసిరి. ఇందులకు ఆంధ్రవాఙ్మయమున కేమిలాభము, దేశమున కేమిలాభము? ఉపన్యాసములు వ్యాసములువ్రాసి చదువుటకు నియమించుట వారి వ్యాసములందలి గుణగుణములు పరిశీలించ నకాకము లేకపోయెనుగా? వారు క్రమదీసికొని రచించిన వ్యాసములే వినిపించుట కనకాశములేనప్పుడు ప్రతిపూర్ణాభిప్రాయముల కనకాశ మెక్కడ? ప్రతిపూర్ణ రాసియుటకు కార్యక్రమపట్టికలుండును గన్పించును. ఒకే యభిప్రాయములకు లోబడినవారినే వ్యాసములు వ్రాయు నియమించుటకంటె గన్పట్టుచున్నది.

ఈ పరిషత్తు అనుచి ఆంధ్రదేశాభివృద్ధియనుకేర్పడినది. ఆంధ్రవైఖరును ఆంధ్రభాషాభివృద్ధిను నడిపించదగినదిగ చేసి డెను. అట్టి సంస్థలములలో అందరను ఎందుచేత పాల్గొనుటలేదు? పరిషత్తునందు జహాతక్కునసభ్యులు అందుటయేమి, పరిషత్తులికకు సందాహరణలు జహాతక్కున నుండి ఆదరణయు తగ్గుట కేమికారణము? సర్వసంబంధమైన సర్వజనాంగీకారమైన పరిస్థితులు లేకపోవుటయే కారణ మని తోచెడిది.

హా! సత్యనారాయణ

* * *

ద్వితీయదిన కార్యక్రమమునకు ప్రారంభమున శ్రీ (త్రిపురావ) వే.కటకూర్మపాదరావుగారు చదివిన పద్యములనుండి యాక్రంది పద్యములను (పకటియచున్నారము. నీ, ముకుమారత కిరీమమును మంజులము నీకు)

గ్రంథావళిపై వే కొందినావు!

పిటాచముకన్న పివలనిందైన

కలికిపల్లెలకత్తి నలరినావు!

“దేశభాషలయందు వెలుగు లే” నని రాజ

పరమేశ్వరుడు తుట్ట పడెనావు!

ఆంధ్రదేశాధిపతి మనినిల్చెదమహా

కవులైన కొడుకులం గాంచి నావు!

తే! కవిరాజాధిరాజకూర్మములతోడ!

నిరుపతోడవును సుతుల కిప్పించినావు!

ప్రపంచగుణయుక్తిమై సకలభాషలెల్ల!

నాటియే నీకు నాంధ్రభాషాభివృద్ధి.

శ్రీయశ్వరాధ్యక్షుల వ్యవస్థాపకత్వమునాంధ్రభాషకు శ్రేయముగంపించుటకు సంతోషము నాంధ్రభాషాగ్రుణ్యతపై వీ, వేయని యెంచి నిన్నటికి పెద్ద డి.కె.పద్మవతియచు మాకనూ! కాయలుగాచేసే పెద్దలకు యాంధ్ర నిఘంటురక మా!

శ్రీ సూర్యరాయాంధ్రనిఘంటు నిర్మాణము.

దుర్మతిసంవత్సరము.

నిఘంటు నిర్మాణమునకు బడసంగి పామనేడి కార్య మింనుంచుట మిగిసిది వివరము మాత్రమేనది.

ప్రస్తుతము సంస్కృతసమకాలములలో సుమంతులను వానియర్థములను ఆప్యేత సంస్కృతాంగ్లేష నిఘంటువునుండి గ్రహించబడుచున్నట్లును గతసంవత్సరమునకు 2300 పుటలు మిగిలియున్నట్లును దెలుపబడినది. ఆప్యేఘంటువునకు జీవర సున్నడే ప్రధానములగుట తప్ప మిగిలినదంతయు బూర్ణముగా గ్రహించబడినది. కొంచెముకాకము గలిగినపుడదియును బూర్తిగా గ్రహించబడును. దుర్మతిసంవత్సరమున (1922) తొమ్మిదివేల యుండువందలు నెనుబది పదము లైనవి. అవికాక వ్రాసిన పదములు రమామి (1422) ఏబదితొమ్మిదివేలు నేడువందల డెబ్బదియైదు. వ్రాసిన తల్పిమపదముల మొత్తము (17000) అయినతొమ్మిదివేలు నూటయేబదియైదు. ఇంకను వ్రాయవలసినవి రమారమి (1000) అయిదువేలుండును. తత్సమపదముల మొత్తము (22000) డెబ్బదివేలులకు వేలు నూటయేబదియైదు. వీటిలో వివరమునకు రమారమి యేబదివేలపదములు నిఘంటువున గ్రహ్యములుగా నుండునని తోచెడిది.

వివరము.

దుర్మతిసంవత్సర కార్తీక శుక్లకాదశమొదలు తల్పిమపద వివరమును జరుగుచున్నది. దుర్మతి సంవత్సరాంతమునకు (1922) అయిదువేలు నేడువందలు ముప్పదియైదు పదములు వివరింపబడి యచ్చునకు కర్తముగానున్నది. ఆప్యేఘంటువున 17000 పుటలు, తల్పిమ పదములకర్తవ్యమయమునకు బండి తులయభిప్రాయములు కనగొని యాశ్చర్యమొనర్చు గొన్ని మార్పులు చేసికొనటకై చూపుటపదములు గలచున్నవైతని లాంధ్రభాషాభివృద్ధి అగుపండితులకు: బంపుటయైనది. కొందఱ యభిప్రాయములు వచ్చివి. కొందఱవి రావలసియున్నవి.

దేశభాషములు.

ప్రాచీనగ్రంథములనుండి ప్రయోగములు సంపాదించుటలో నీసంవత్సరమున మొదటి నాలుగుమాసములు వైదుగురుపండితులు పనిచేసిరి. తరువాత మూడుమాసములు ముగ్గురు పండితీ తత్వజ్ఞులుమాసములు నొకకే పనిచేసిరి. ఈసంవత్సరమున (1922) తొమ్మిదివేలు నూటయేబదిపదములు గ్రహించబడినవి. దేశభాషములన్నియును గలపదముల మొత్తము (22000) ఒకలక్షయు పదివేలతొమ్మిదివేలు నేడువందల ముప్పదియైదుగా భారములుగా నెచ్చబడిన యాంధ్రభాషాభివృద్ధియొక్క సంతకములకు బూర్తియైనవి. ఏదైనా ప్రాచీనగ్రంథము దొరకినచో దానినుండి పదములను ప్రయోగములు గ్రహించబడును. వైపదములన్నియు కర్తవ్యమున నేడువందల ముప్పదియైదు సిద్ధమైయున్న సూతీయప్రాచీనగ్రంథాటకపదములతోను బ్రాకృతపదములతోను సరిమామయ మహాకవిప్రయోగానుసారముగ వీరిని వివరింపవలసియున్నది. ఈపని వర్తమాన సంవత్సరమునకు బ్రారంభింపబడును.

ప్రాకృతపదములు

ఈసంవత్సరములో ప్రాచీనగ్రంథముల ప్రాకృతపదములు (1922) నాలుగువందలకు బుడెండు వెనుకటివారిలో గలప మొత్తము (1020) పదునాలుగువందలు నలుగురి. ఈపని విజయనగరములోనున్న శ్రీమంత్ పరబ్రహ్మ వేంకటరామానుజ స్వామి ఆశ్రయముగారు కర్తవ్యం బూర్తిగావించిరి. సిద్ధమైయున్న సూతీయప్రాచీనగ్రంథాటకపదములు (10000) పను నేనువేలు. ఇంతకా కన్నీయ (20000) రెండులక్షలు పదునేనువేలు మున్నుటనబడుచున్నపదములైనవి. వీరిలో నాచ్చిపదములతోను దక్కినవన్నియు వేలువేలుపదములే.

వ్యయము

దుర్మతిసంవత్సరమున నిఘంటునిమొత్తమైన వ్యయము
జీతములు 3282 2 00
చిల్లరవ్యయము 30 00 0
ఇంటియడ్డ 100 0 0
3312 2 00
వెరసి మూడువేలు నాలుగువందలు నేబదితొమ్మిది రూపాయలు, అవికాక, పదునొకండువైసలు.

జ. రామయ్య,
సంపాదకుడు.

చెన్న పురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 8-వ తేదీ శుక్రవారము.

(1) ధాన్యములు

దినములు	బా 1-కి	రు 56	మొదలు 68	వరకు
బియ్యము బస్తాలు				
కుసుమ తెనాలి	ప 45	అ 10	రు 18-0-0	18-8-0
నెల్లూరి	డిటా	,,	15-8-0	16-0-0
డిల్లీ	డిటా	,,	16-0-0	17-0-0
రాగులు	ర. 164	బస్తా 1-కి	,,	10-8-0
మత్తులు	,,	,,	24-0-0	25-0-0

(2) పశు ధాన్యములు

కందులు	బస్తా 1-కి	196	రు 18-8-0	15-0-0
కాయలు	డిటా	,,	14-0-0	15-0-0
కేసలు	డిటా	,,	14-8-0	15-0-0
మినుములు	డిటా	,,	15-8-0	17-0-0
ఉలము	డిటా	164	,,	10-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

నువ్వులు నూనె	బా 1-కి	రు 180-0-0	185-0-0
నెయ్యి	స 1-కి	,,	18-0-0
కొండాపురం నేనునెనకపప్పు	బా 1-కి	,,	58-0-0
యితరప్రదేశము	,,	54-0-0	56-0-0
వేరునెనకనూనె గానక	బా 1-కి	రు 125	మి.న.నూనె 120
అముదము నూనె	బా 1-కి	,,	122-0-0

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపసుపు	బా 1-కి	రు 140
కూరపసుపు	,,	108-110
మిరపకాయలు (గుంటూరు)	బా 1-కి	రు 98-0-0
గుంటూరుపాముకట్టు నీలిమందు	మణుగు 1-కి	రు 50, 55
కాళహస్తీ పాముకట్టు	,,	రు 70, 75
బెల్లము	బా 1-కి	రు 48-0-0
చింతపండు పాతవి	బా 1-కి	రు 38-8-0
,,	క్రొత్తవి	రు 52-8-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు 200	బా 1-కి	రు 85-0-0
చదరం	,,	86-0-0
రత్నండు	,,	85-0-0

(6) లోహములు

వెండి 100 రులంకు	రు 92-0-0
బంగారము, తులము 1-కి	రు 26-8-0
సవరన 1-కి	రు 16-14-6
ఇత్తడి బా 1-కి	రు 115-0-0
కాగిత డిటా	రు 850-0-0
అస్సాం డిటా	రు 46-0-0

(7) ఉంగులు

సింహంపూర్ 20 డిక్రీలు అంకుర పీపా	రు 95-0-0
డిటా 16 డిటా	రు 80-0-0
తొట్టి క్రిష్ణము 20 డిక్రీలు	రు 100-0-0

ప్రేమయూనియను సమావేశము

అంకుర, సెప్టెంబరు 5:—ప్రేమయూనియను సభ్యుల సంఖ్య 435000 నుండి 5127000 వరకు పెరిగింది. కార్మికులు పనిలేక ఇబ్బంది పడుచుండుటయే సందేహము. యూనియను సందేహియున్నవారికి 70 వత్సరములకు పై వయస్కి వయస్కులనుండగని తీర్మానింపబడినది. ఇందుకలగినట్లుగా పనినుండి చాలించుకోవలసి వచ్చును. “దెయిలీ హెరాల్డు” పత్రికను కొనుటకు ప్రేమయూనియను వారు తీర్మానించిరి. ఇంకను 40 లక్షలమంది అనుకూలముగను 9,00,000 ప్రతిపూలముగను సమ్మతుల నిచ్చిరి.

విన్నపము

ఖద్దరు:—ఆంధ్ర దేశమునందు కలితిలేని ఖద్దరును తయారుచేయుచున్నవారు రందరును వారు నేయుచున్న ఖద్దరుబట్టలవివరమును వ్యాపారపు ధరలను ఈ క్రింది చిరునామాకు వెంటనే దెలుప వేడుచున్నాను. వీలైనవారు ధరలతో సమూహాలను గూడ బంపుట ప్రయోజనకరము. ఇతర రాష్ట్రములందును నాంధ్ర రాష్ట్రమునందును గల వర్తకులకును నితరులకును నాంధ్ర దేశపు ఖద్దరు రకములను వెలలను వివరములను దెలుపుట కీ ప్రార్థన. జేయుచున్నాను. కా. నాగేశ్వరరావు, ఆంధ్రదేశ ఖద్దరు కాణాధికారి, 7, తంబు శెట్టిపేట, మదరాసు.

వృత్తాంతలేఖలు

బంగోలు

ఈ పుర కాంగ్రెసు గౌరవ పదాధిపతులు ఇంటింటికి వెళ్లి వార్తలు ప్రతి పండితులకొకట చదివేముగా కంబోడియా ప్రతినిధులు పంచివెట్టెనున్నారు.

ఈ కాంగ్రెసు సంఘమువారు నికరమైన ఖద్దరుపై కాంగ్రెసు సంఘ ముద్ర వేసి కర్మికిట్లు ప్రతిబింబమును అంటించుచున్నారని గావున సర్టిఫికేటును, కాంగ్రెసు ముద్రయున్న లేని కద్దరు నికరమైనది నమ్ముటకు విలువలేకయున్నది. ప్రతి శుక్రవారము కాంగ్రెసు ప్రచారకులును జాతీయవిద్యాలకు ఉపాధ్యక్షులును, విద్యార్థులును కలసి ప్రతియుంటికి వెళ్లి ఖద్దరు కట్టుకొనవలసివని ప్రబోధము చేయుచు ఖద్దరును అమ్ముచున్నారు. ఈనెల 2 వ తేదీన కాంగ్రెసు సంఘపక్షముల శ్రీ యంత పంచాంగుల శివరాత్రికర్మగారి అధ్యక్షతకెంద జరిగిన సభలో శ్రీయంత కవుతా వెంకటచలపతిరావుగారిని శ్రీ యంత జేరిరాజు కృష్ణమూర్తిగారిని చిత్తూరులో జరుగనున్న ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొనబడిరి. హిందీ ప్రచారము రివిగా జరుగుచున్నది. (స్వకీయవిలేఖరి).

బల్లాతి

(ఒకవిలేఖరినుండి)

28-వ తేదీ సాయంత్రము ఆరుగంటలమీదికి శ్రీ గారులు మధురాదాస్ గారును గాడిచెర్ల వారిసర్వోత్తమ రావుగారును బల్లాతికి విచ్చేసిరి. స్నేహమువల్ల ఈయారి ఆంధ్రకర్ణాటకజాతీయోపసంఘముల రెండింటిని కార్యదర్శిగారగుటే వారాయణ కాశ్మీరగారిచే నెదుర్కొనబడి పిల్చుకొని పోవడిరి. సాయంత్రము వారు కర్ణాటకనుండిలి సంఘకార్యాలయమునకు పోయి కాది ప్రవీణించి చాల బాగుగ నున్నదనియు, ఇచ్చట తెక్కలు పెట్టిన రీతిగా నింక నెచ్చటను పెట్టియుండలేదనియు వ్యాఖించిరి. ఇంకను కొంతసాము ఖద్దరుపెట్టి యిచ్చట కాది పని జరుపవలసియున్నదనిరి.

29 వ తేదీ యుదయము 8 ఘంటల కాలమున శ్రీయంత మధురాదాస్ శ్రీహరిసర్వోత్తమరావుగారు ఆంధ్రకాశ్మీరోప సంఘకార్యాలయమునకు గొంపోవడిరి. సూరినముగా స్థాపించబడిన "వేంకటపూర్ణవేదశిక్షణకాలల" ప్రారంభోత్సవము శ్రీమధురాదాస్ గారు సత్పిరి. తరువాతసభలో నడువ వారిండ్లకును నేయువారిండ్లకును వారు గొంపోవడిరి. తరువాత కాగ్యదర్శి యే. నారాయణకాశ్మీరగారికి కొన్ని సలహాలనిచ్చి వారు ౧౧ ఘంటలమీదికి గడగడకు పోయిరి.

విజయనగరము

(ఒక విలేఖరి నుండి)

సెప్టెంబరు 1:— జిల్లా మ్యూనిసిపాలిటీల చట్ట ప్రకారము ఈ సంవత్సరమున మునిసిపాలు సభ యందు 6 కాటెలు అయినవి. కాని అందులో పోటీలేకనే గతసంవత్సరమువారే మఱుల ఎన్నుకొనబడిరి. మహారాజుపేట తూర్పుభాగమునందు చెడు కాటెలు అయినది. ప్రస్తుతము చేరుకును గాగున ప్రయత్న పర గంటి సోమసుందరావు పంతులుగారు కార్యదర్శికో-ఆఫీసెటి వు బ్యాంకు మఱుల అధ్యక్షులుగా నున్నారు. శ్రీయంత గాడి వెంకట బలరామదాసు పంతులుగారు ప్రస్తుతము పురాణియోప సంఘముయొక్క ఉపాధ్యక్షులును జిల్లా ఖద్దరు డైరెక్టరులు గతసంవత్సరము సభ్యులుగా నుండియు, ఆరు మాసములు కైదులోనుండుటచే మఱుల అధ్యక్షులుగా నుండిరి. శ్రీయంత పంథా సూర్యనారాయణ గారొక అధ్యక్షి. ఇంకొక కటిలుగా రుండిరి.

ఈ సంవత్సరము ఏకారణముచేతనో కాని తగు మనుష్యులకు, విద్యార్థులకు కలుపుకను, నోట్లు లేకపోవుట కొంత గా నున్నది. గతసంవత్సరము 400 లు నోట్లుగల వారును ఈ యేడు గుమారు 150 నోట్లు మాత్రమున్నవి. గాడి వెంకట బలరామదాసుగారికి 60 నోట్లు ఒకగంటి సోమసుందరావు పంతులుగారికి 80 మంథా సూర్యనారాయణగారు 80 నోట్లు రాగా మొదటియిద్దరు ఎన్నుకొనబడిరి.

నరసాపురం.

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

ప్రకాశంగాన

సెప్టెంబరు 5:— శ్రీయంత టంగుటూరి ప్రకాశంగాన ఒకటవ తారీఖున ఇక్కడకువచ్చి ఆహ్వానమును మరునాడు ఇక్కడ ఉండిరి. ఇక్కడకు వచ్చిన తరువాతనే ఇండి పెండెంటు డెమోకాటు పత్రికలయొక్క గౌరవము వ్రాతలను చూచుకొనిరి. వారికి మనస్ఫురతాపము కొంత కలిగినదని చెప్పుటలో మాశ్చర్యములే లేదు. వారు ఇక్కడనుండి పంపిన తిండివార్తల బట్టియే ఉపాంశవచ్చును. ఇక్కడ వచ్చు కాలములో మా గాంధీ ఆశ్రమమును వచ్చి చూచినారు. దానిలో యీ మధ్యనే నేత మొదలుపెట్టినారు ఇంకను దానిని అభివృద్ధిలోకి తేవలెనంటే సహకార పద్ధతుల నవలంబించవలెనని సలహాచ్చిరి శ్రీ గాంధీగారి ఛాయాపటము.

మాపురకుండిమువద్ద చెందవ తేదీని సాయంత్రము శ్రీ గాంధీ మహాత్ముని ఛాయాపటమును బహిరంగ పర్చిరి. సరిగా అటుగంటలకు శ్రీయంత ప్రకాశంగానను మా జిల్లా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారైన యద్రమల్లి మంగయ్యగారను మా తాలూకా కాంగ్రెసు కార్యదర్శిగారును మాపురమండిర పు అప్పడు పదిమారుచున్న కార్యదర్శియును మోటారు బండి యుండిరిగిరి. అప్పటికి వేసిన పెంచీలుగాని కుప్పీలుగాని ఒక్కదానిలోను అంగుళము స్థలము లేకుండ నన్ని పెద్దలాక్ర మించియుండిరి. ఆసమయములోనే మాపురమండిరమును సగం ఎదుటనే బోర్డు మొదలగు కాంబెలు దొరగారికి విందు జరుగుచున్నది. అయినప్పటికి కిటికీలూడుచు ప్రజలు ప్రకాశంగాని రాకకు ఎదురుచూచుచుండుట ప్రకాశంగానికిన్ని వారితో బుడిదిగిరి వార్తల్ని అమితానందము కలుగజేసింది. కొంత మంది ప్రజలలో రాజకీయ సంగతులలో నుత్సాహము తగ్గినదని భ్రమించుచున్నారు. అట్టి భ్రమ కేలము దుర్బ్రమయని దీనిని బట్టి గ్రహించవచ్చును. ఈ సభకు వెమ్మిరాజు శీతారామయ్య గారు అధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనబడిరి. ప్రకాశంగాని ఉపవాసముకు పూర్వము పురమండిరపు కార్యదర్శి ఈ ఛాయాపటమును గూర్చి చెప్పిరి. తరువాత ప్రకాశంగాని ఒక గంట గంభీరవహ్యాసము నిచ్చి ఛాయాపటమును బహిరంగ పర్చిరి. శ్రీగాంధీగారి మహాత్మా చిరుదు అనిపించుటగూ రిచ్చినన్ని అచిరుదు వారికి ఎంత తగినదో వారి వృత్తాంతమును బట్టి సభకు రుజువుచేసిరి. ఏ మహనీయుడుగాని ఏ దేశములో గాని యిట్టి అద్భుతఉపదేశములు చేయలేదని చెప్పిరి. ఆ సందర్భములో ఖద్దరు ధరించినంతమాత్రములో స్వరాజ్యము కిప్పుక వచ్చునని గాంధీగారు చెప్పిన సంగతి వేదవాక్యమని నమ్మదగినదని ప్రకాశంగాని చెప్పిరి. ఈ మధ్య లాంకుమైన పనివారు హిందూ దేశమునకు స్వరాజ్యము యివ్వవలెనని చెప్పిన తీర్మానమే దానికి నిదర్శనమని ప్రకాశంగాని చెప్పిరి. గతక ఉద్యోగిగ్గులు మొదలు ఆందరున్న కాంగ్రెసుయొక్క యితర నిబంధనలను అవలంబించితేకపోయినను ఈ ఖద్దరు నిబంధనవల్లము ప్రతివారు అవలంబించి తీరవలెనని సభను వేడుకొనిరి. అధ్యక్షులుగూడ ఖద్దరునుగురించియే చాల నొక్కి-ప్రజలకు వాటికితని చెప్పిరి. ఆంతటితో సభ ముగిసెను.

జిల్లా-నావికామకు కంపెనీ

గత 28 వ తేదీని మాతాలూకాలోని గొప్ప మహాకారులు వర్తకులు ఇతర ధనికులు కలసి ట్రావిలర్సు బంగారాలో వైస చెప్పిన కంపెనీని పనులు దీయుటకు ఒక సభ గావించిరి. ఆసభలో వైసచెప్పిన కంపెనీని అప్పుడు ఎప్పురచిన డైరెక్టరులతో రిజిస్ట్రీకి చేర్చుచువలెనని తీర్మానించిరి. ఆ డైరెక్టరులలో శ్రీయంత ప్రసంగి రంగయ్యగారు ఇంకా మూగారును యొక్కయున్న పాలకొల్లు యొక్కయున్న ధనికు లుండిరి. ఈ కంపెనీకి కాపీటెలు రు 50,000 లై యున్నవి. బ్రిటిషు ఇండియా కంపెనీవారి యొక్క ఏజెన్సీ సంపాదించి వారి ప్రియరు ఇక్కడ అపి వాటికి సర్దు సప్లయ చేయుట ఈ కంపెనీవారు కూడా ఎరువుతి దిగువుతుల వ్యాపారము చేయుట మొదలగు వాటికిగాను ఈకంపెనీ యుద్దేశములై యున్నవి. ఈ కంపెనీ అభివృద్ధిలోకి వచ్చిన తప్పక ముగ్రామము గొప్ప రేపు అవునని చెప్పవచ్చును.

ఒక సివిలు దావాలో గడనిద

మా జిల్లా జడ్జిగారివద్ద శిరస్తాదారుగా ఉండే వడ్డూది శ్రీరాజుగారు ఇక్కడ దావాలో వాదిగా యుండిరి. ఆదావా వారి పక్షమున తీర్పుఅయినది. దీప్రములు జరుపుటలో శోర్పు

రాజమహేంద్రవరం.

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

ఘోరవధ

సెప్టెంబరు 6: ఈకుడ్డు నీపురమున నొక ఘోరవధ జరిగియుండెను. గతనెల 25 వ తేదీ ఉదయమున కాన్లు పోతులు తల తెగ గొట్టబడిన యొకమనుష్యుని శరీరము గోదావరియొడ్డున పడియుండెను. పోలీసువారు పంచాయతీచేసి ఆరుండుమను ఆనుపత్రికి పంపినారు. 28 వ తేదీ సాయంత్రము 5 గంటలకు ఇన్నిసు పేటలో లక్ష్మీజాచారియను నొక బ్రాహ్మణుడు అద్దెకు తీసి కొనియున్న పల్లెదూకాద కొండలరావుగారి కొట్టును సోదాచూచినారు. ఈ కొట్టుప గమరమి 100 గజముల చూమున్న కుమ్మరు పేటలో నొకప్పుడలను మూడ పోలీసువారు తనిఖీచేసిరి. ఈపాక యొక మమ్మరిడ్డ ఈ ఆచారిగారు అద్దెకు తీసి కొనియున్నట్లు వినుచున్నాను. ఈపాకలోపాతి పెట్టబడిన యొకకుండ కనబడెను. ఆ కుండలో చంపబడిన యొక గుల్లపిల్లియు, యేదో కొంత పొడియు దొరకెను. వాటిని ఈ ఆచారిగారిని పోలీసువారు వశపరుచుకొనిరి. ఈ పిల్లిని, ఆ పొడిని వదలరాకు కమిశన్ ఎగ్జామినరుగారియొద్దకు పంపుమని తెలియుచున్నది.

8 వ తేదీరాత్రి 6 గంటల పోలీసు డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటు, స్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు మున్నగు పోలీసులు వచ్చి చింతానడినాటకకాల ప్రక్కనున్న పెద్దదొడ్డిలోపొదలతోనిండి యున్న ఒకమూలలో త్రవ్వగా ఒక బాస కనవడెను. ఆబాసను వైకితీసి చూడగా దానిలో ఇంకా కాన్లు చేతులు గుండెకాయ మున్న గునవి లభించెను. ఆ కుండలో పాదరసము ఉప్పు వేయబడి యుండెను. రాత్రియంతయు ఆయుధసాములై పోలీసులు వానిని కావలిగాచిరి. విద్యుచ్ఛక్తిదీపముల సహాయమువల్ల వాటిని ఫోటోగ్రాఫ్ దీసిరి. రాత్రి 10 గంటల లక్ష్మీజాచారిగారు శకమును గుర్తించి ఎంతలూరి కృష్ణరావుగారి తమ్ముడగు వెంకప్పగారి కుమారుడు శివరావుయొద్ద నొకరు అని చెప్పెను. చింతలూరి కృష్ణరావుగారి సోదరుడగు లక్ష్మీ నారాయణగారు మూడ శివరావుడగర ఉండే నాకయేయని చెప్పెను. 9 వ తేదీ ఉదయము తిగి ఛాయాపటమును దీసిరి. పంచాయతీ చేసిరి. లక్ష్మీనారాయణగారు పంచాయతీ యెదుట సాక్ష్యమిచ్చుచు వైస చెప్పబడిన శివరావుయొద్ద నొకరుగా నుండిన వేంకటస్వామి యే యా వధింపబడిన వాడని చెప్పిరి. లక్ష్మీజాచారి కూని సంగ సంగతి అంతా తనకు తెలియవనియు ఆవిషయమై తానేమియు పంచాయతీకి చెప్పనియు సమయము వచ్చినప్పుడు తగిన యధికారియెదుట నిజమంతయు విన్నవించెద ననియు చెప్పి, అతడు వెంకటస్వామి యనియే చెప్పెను. పంచాయతీదారు శిరశ్చేదనమే మరణహేతువని అభిప్రాయమిచ్చిరి. శివము చేతులు కాలు మున్న గునవి పోలీసువారు ఆనుపత్రికి తనిఖీమిత్తము పంపిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ

చిత్తూరులో జరుగబోవు ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభకు ఈ క్రింది వారిని ప్రతినిధులుగా ఎన్నుకొనడమైంది. (1) డాక్టరు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు (2) నూమిడి లక్ష్మీచలిగారు; కార్యదర్శి, తాలూకా కాంగ్రెసు సంఘము (3) మాచిరాజు రామచంద్రమూర్తిగారు, నాయకుడు, కాంతిసేన (4) మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు, పంపాదకుడు, కాంగ్రెసు పత్రిక (5) నాళం భీమరాజుగారు, మేకేజుగు డైరెక్టరు శ్రీగాంధీ పరిశ్రమాలయము (6) క్రొవ్విడి వెంకట్రావు లింగేశ్వరరావుగారు. రాజకీయ శైలిలు

శ్రీ రంగనాథులు, అమ్యురేమయ్య, రాజగోపాల గార్లను విన్నటి దివము, మాయూరి పెట్రుక్ కైలునుండి విడుదలచేసిరి. ఆశేసులోనే అపిలుచేతుని శ్రీయంత పునులూరి కోదండరామయ్యగారిని మూడ విడుదలచేయవలసినదిగా జిల్లా జడ్జిగారు శిఫార్సుచేసిరి. కోదండరామయ్యగారి నింకను విడుదల చేయలేదు.

వారితే ఇవ్వబడిన వారంటులో చెండుచోట్ల మాయూరి బరిగిన పని ఇప్పుడు బయలుపడినది. పేర్రాచారికి ఇక్కడ పట్టు కొమారుడూరి శేమచార్యులు గారు ఈజ్జరుగారి గుమాస్తా మునము కొట్టలో కొలదరు ఉద్యోగిగ్గులు వీరుందరి వద్దకుంచి నిన్న మా మనము గారు సుజాయిని తీసుకొని బల్లజిల్లా గారికి పంపిన తెలిసినది.

అంగలూరులో తయారయ్యే యావత్తు ఖద్దరు గుడివాడలో నున్న శ్రీ స్వదేశీవస్తునిలయం వారి పద్దమాత్రమే దొరకును గావున ఆంధ్రరాష్ట్రములో నున్న వర్తకులు గాని అభిమానులు గాని పెవారికి వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

దేశీయ రంగులు

[ఆచార్య పి. సి. రే గారు]

దేశీయరంగులను నొక గ్రంథమును వంగభాషయందు దాక్షుర పి. సి. రే గారి సంపాదకత్వము క్రింద చక్కరత్తి చాట...

దేశీయ రంగులు

సామాన్యముగ నిచ్చట దొంగ రంగు దినుసులతో రంగువేయుటను గూర్చి కనుగొనబడిన సాక్ష్యముల నిత్యపు నియోజించితిని.

“భారతదేశ రంగుల యభివృద్ధియుత్పత్తి” అనువిషయమును గూర్చి వ్యవసాయశాఖకు సంబంధించిన ఎం. లియోటర్డు ఒకగ్రంథమును 1881 వ సంవత్సరమున వ్రాసియుండెను.

“రంగువిధానము చాలవిధములుగ నున్నవి. ఇవిపసిద్ధికై క్లిష్టవిధముల నే జరిగియున్నవి. వీనిలోన నేకములు యూరోపులోని వానివంటివే.

“రంగుపరిశ్రమని పుణతకు నిదగ్గరముగ గమనింపదగిన విషయము ఒకటిగలదు. మాంధ్రేయ వర్తకులు తమబట్టలను భారతదేశమునకు బంపించునపుడు మరల ఇంగ్లాండుకు తెప్పించుకొని నీలవర్ణపు బట్టలకు విక్రయించుకొనెడివారు.

“కొలదిపాటి సామగ్రితో, అతి నిష్పణముగ, అతి శ్రీఘ్ర కాలముగా పీఠ రంగువేయగలుగుట చాల యదృశ్యమైన విషయము.”

మనదేశములోని రంగువేయవారు ఏకసాయనశాస్త్రము జరుపకున్నను, తమపరిశ్రమను అతిచాకచక్యముగ నిర్వహింపగలవారు. మనలో ఉన్నత తరగతులవారు అద్దకము వేయువారిని లక్ష్య పెట్టినవారుకారు.

శతాబ్దములనుండి వచ్చుచుండిన యాచారమునెడల ప్రాస్తవ్యప్రీతిగల మన పూర్వుల యశ్రద్ధవలన వ్యవసారమంత యుచెడినది.

ఈ గ్రంథమునకు తొక ఎనిమిది తొమ్మిది వస్తువుల నుపయోగించి రంగువేయుటను గూర్చి మాత్రమే తెలుపబడినది.

వీనిని మాత్రమే వరించుటకు కారణముగలదు. ఈరంగువస్తువుల నుపయోగించిన ఎట్టి ముఖ్యులగు అద్దక రంగులవైనను వేయవచ్చును. ఆదియును గాక మలభముగ లభింపగల వస్తువులను మాత్రమే చేర్చితిమి.

వట్టు, ఉన్ని బట్టలను అద్దకము వేయుటను గూర్చి యీ పుస్తకమునందు దేమియు వ్రాయలేదు. పునర్ముద్రణము తటస్థించిన నేని మరల నట్టి విషయములను కొన్నిటిని చేర్చవచ్చును.

వైన తెలుపబడిన ఎం. లియోటర్డు గ్రంథమునందు, ధానును వాడ్డలో అనువాదము 1875 వ సంవత్సరమునందు భారత రాజ్యాంగ కార్యదర్శికి వ్రాసిన యీక్రింది యుత్తరభాగము గలదు.

“రంగువపదార్థముల నుత్పత్తివేయు దేశములలో నెల్ల భారతదేశము మొట్టమొదటిది. స్వతస్సిద్ధముగ నిం దనేకవస్తువులు గలవు. మనకు పోటీలు రాకుండ, యీవస్తువులను మనము వినియోగించుకొనుట యుక్తము.”

అప్పటినుండి అనిలైన రంగుదినుసులు వచ్చినదాదిగ అంగ్లవర్తకులు భారతదేశపులపై యాధారపడుట మొనరి. అయినను లియోటర్డు గారు భారత రంగువస్తు సమదాయము నొక పట్టికగ వ్రాసి వానినాని యుపయోగముల వర్ణించెను.

కట్టలా? కత్తులా?

రెండును కట్టలలో చిత్రముగా నిమగ్నబడ్డ కత్తులు.

ప్రతిదిను మందలు ఖర్చు. (3785)

ఒకటి తెప్పించి చూచిన దానినిబట్టి మిక్కిలి తెలియ గలదు.

నెల ౨-౩-౦ మొదలు 25-౦-౦ వరకు గలవు.

ఇంకను తక్కువ ధరలవి గాని, ఎక్కువధరలవి గాని కావలసిన యెవల తయారుచేయించి పంపగలము. పోస్టేజి వగైరా వేరు.

భారతవస్త్రధారణము - బెజవాడ.

జాతకరత్నము

గొప్పధన్యం! అర్థభరితు!

PART I

జన్మనక్షత్రము పుట్టినదేదీ వేళ మున్నగునవి లేకయే సంకర్షణ ఫలితములను క్యాకెక్తు రిడింగుతో సహా యెన్ని సంకర్షణములకైనను జ్యోతిషమున సహాయము అక్కర లేకయే తమంజుట తాము వ్రాసికొనగలరు.

(164) క్రీ.పూ. యుండియక జ్యోతిషాలయము, ఖంబోలు, విశాఖపట్నం జిల్లా.

ఇది చూచితిరా?

నిజము నమ్ముడు. అనుభవమునకు వస్తే.

మియొక్క బసకాల ఘడియలు, తేదీ, హిరము, సుంకర్సరము కాని జాతకము లేనియెడల వయస్సు నామము పంపున సామదానక ఫలములు, ఆయుర్దాయము, కళత్రసంతాన బుణములు దర్శిత, భాగ్యము, వైదు, ఉద్యోగము వగైరాలు వ్రాయుటకు రు ౩-౦-౦, ఒక మహాదేశఫలములు వ్రాయుటకు రు ౩-౦-౦, పోస్టేజి ప్రత్యేకం.

శ్రీధర వెంకటసిద్ధాంతి,

నేడునూరు, అంబాజి పేటపోస్టు, గోదావరి జిల్లా.

అద్భుత భవిష్యత్ ఫలదర్శిని

ఇది మంచి ఆశ్చర్యకరమైన పుస్తకము. ఈ పుస్తకము ప్రతి మనుజునకును ప్రతిదినమును మిక్కిలి ఉపయోగకరము. ఇది మామకొనుటకు జాతకము, పుట్టిన తేదీ, నక్షత్రము, మొదలగు నవి అవసరములేదు. నులభమైన తెనుగులో వ్రాయబడినది. గొప్ప నర్సి పేకేబులను పొందినది. నెల 1 రూ. ప్రస్తుతం ఏలూరు నల్లబెడ్డి గారగు ఆతి నారాయణరావు, పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్, గార్లెట్టు వ్రాసిరి: “దాగల దానిని తెలిసికొన గోరువారికి యీ భవిష్యత్ ఫలదర్శిని సంతోషముకలిగించునని నానిశ్చయము.” పుస్తకములు వలయువారు యాదిగువచిరునామాకు వ్రాయవలయును తాతా జ్యోతిషవిద్యాలయము, హోదకరం, విశాఖపట్నం జిల్లా.

తెలుగుప్పనివారిణి (157)

చర్యము వైసుండు తెల్లమచ్చలు వైపుతలన పూచిగా ౩ దినములలో నయమగును. శుద్ధ వనమాలికలచే చేయబడిన ఈ ఔషధము ఋషిశ్లోకనిచే కనిపెట్టబడినది. నయముగానిచో ధరకు రెండింతలు చెల్లించుటకును. బుడ్డి 1.౩ పి. సి. ఖర్చుతో సహా రు ౩. ఉత్తరములు, ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను.

HAKIM ABDUL HAJI, P. O. Kamtaul, Harbhanga B. O.

మలయచందనము

గనేరియా అను మౌరీయమునకు మౌరయ వస్త్రము లేదు. పిరికారితో వని లేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చ, అను మూడు విధముల నె గ రో గ ము ను మూడు పూటలలో మున్నును. శ్రీల మనుచు వ్యాధులకు కూడ ఇది రాజౌషధము. (1251) వర్ష 1౩ నెల 2-4-౦ గంధర్వ పార్శ్వనీ, రాయవరం(గోదావరిజిల్లా.)

బహుమానము వైద్య విద్య ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములకు మార్గదర్శి అన్ని భాషలలో దొరుకును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ, (3198) 27, చీనాబజారోడ్డు, మదరాసు.

చ్యవన ప్రాశన చ్యవనప్రాశనము బలమనిచ్చును. కానకాస్వరంగములకు మహాహృదయ స్వరభంగమును పోగొట్టును. క్యాస కోశములలో ఉండే రోగమును పోగొట్టి వాల్లవ బలముకలిగించును. హృద్రోగమును పోగొట్టి బలము గలిగించును. వాతరక్తమును హరింప చేయును. చ్యవనప్రాశన మూత్రకృచ్ఛమును నివారణచేయును! చ్యవనప్రాశన శుక్లములో ఉండే రోగమును పోగొట్టి ధాతువృద్ధి కలగజేయును. తీడించినవారికి పుష్టి నిచ్చును. తీయరోగులపాలిట సంతివి. చ్యవన ప్రాశన, కృదులయొక్క ముసలితనమును పోగొట్టి నవయావనము కలుగజేయును. రూఠు రకు కరింపుష్టి నిచ్చును. 1 కేళగల డబ్బా ౩-౦-౦. 4 రెడ్డి అందు కంపెనీ, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు గోదావరిజిల్లా.

వైద్య రత్న పండిత డి. గోపాలాచార్య గారి

జీవామృతము

హిందూదేశముందలి
అమూల్యమైన
మూలికలతోడను
లహరిములతోడను
తయారు చేయబడిన
దేశీయ విద్యామృతము.

ఈ విద్యామృతము రక్తమును శుభ్రపరచుటయందు అమోఘశక్తి చూపించును. యెముకలకు, మధ్యధాతువుకు, మాంసమునకు శుభ్రధాతువును బలము నిచ్చును. ధాతువులయందు వేడిని పోగొట్టును. ఇది తయారోగులకు, రక్తహీనరోగులకు, నరముల యందు జలములేని రోగులకు మిగుల నుత్తమమైనది చిరకాలపు కారకములను పోగొట్టి దేహమునకు చలువచేయును. అజీర్ణము, మలబద్ధకము, సోమరితనము, అతినిద్రాగుణమును పోగొట్టి, నోటికి మంచుచుచి ఆకలిని మనస్సునకు మంచిఉత్సాహమును కలిగియున్నట్లు కాంతిని నరములకు దృఢబలమును గలుగజేయును. అది విద్యార్థులకును, శరీరశక్తికిమించి ఓనించేయు. చాలలకు సర్వకాలములందు చేత నుండదగిన అమృత మనటకు సందేహము లేదు. యియ్యది కేవలము అమూల్యములైన ఓషధులచే తయారుచేయబడిన విద్యామృతము. క్రయము 6 అవున్సుల బుడ్డి 1-కి రూ॥ 4—0. ప్యాకింగు మరియు పోస్టేజి వగైరాలు వేరుగా నివ్వవలెను. మా మందుల బాపితాను కోరినవారికి ఉచితముగా పంపబడును. ఆయుర్వేదాశ్రమం, నెం. 41 ఆచారప్పకోవిడి, మద్రాసు. తంతిఅడన్:—పండిట్, మదరాసు.

సిద్ధమకరధ్వజ (వైద్యరత్నావళి 920 పుట)

ఇది ఆయుర్వేదావధములలో మిక్కిలి ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఇందు శుద్ధిచేసిన రసము, బంగారము, కర్పూర, వచ్చు, కుంభురము మొదలగు విలువగల ద్రవ్యములు చేరియున్నవి. వై గ్రంథములలోని యోగము ప్రకారము నిర్మితముగా మాచే తయారుచేయబడియున్నది.

కో॥ స్వేచ్ఛాహారవిహారోః నకదాచిద్విచర్యతే । మేధాయాః కాంతిజననః కామోద్దీపనకృత్కా॥

బుద్ధిని, ఆయుర్దాయమును వృద్ధిచేయును. శరీరమునకు కాంచినన్నియును, హెచ్చుగ ధాతువుజేసి కామోద్దీపనము కలిగించును. అతిమాత్రము, తయ, సుఖరోగములు, మొదలగు ధాతుతయకరములగు వ్యాధులలో హెచ్చుగ నుపయోగకరము. ఉపయోగించువిధానము మందులో బంపబడును. మే 25 మాత్రలు రూ 5-0-0

ఆంధ్రఆయుర్వేద ఫార్మసీ (లిమిటెడ్) వసులైన మూలధనము 1,12,925.

డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీవతి బి. యె., ఎమ్. బి. సి. యమ్. గారిచే స్థాపింపబడినది.

19 హరిన్ రోడ్డు హంటురోడ్డు, మద్రాసు.

నిర్మితముగ తయారుచేయబడిన శాస్త్రీయవైద్యములకు పుట్టినిల్లు. క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

మోసపుముందుల వలనను, ఇతరులు కూడ ఇదేమోస్తరుగా చేయుచుండుట వలనను మోసపోకును.

ప్రాంచీలు:—

- (1) 149, హైరోడ్డు తిరునల్వేళ్ళేణి మద్రాసు,
- (2) హైరోడ్డు, తిరుపతి,
- (3) 405, టంక శాలవీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము
వాయువునొప్పులకు వజ్రాయుదము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే

అమృతాంజనము
సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది.

పంచభాషచీటిచూచికొనినమోసముగలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును,
వాయువుపోట్ల బాపును,
సార్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్లపోగొట్టును.
బెణకుల భేదించును
వాపుల చూపుమాపును

దగ్గును తగ్గించును
దురదను తొలగించును
అమృతాంజనము
బంటి తలనొప్పికి వరప్రసాదము
తేలుబాధను తీసివేయును
వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు
తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము తీట, గజ్జిక చాల మంచిమందులతో తయారు చేయబడి అనేక యెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుగైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

పండ్లపోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవలన చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

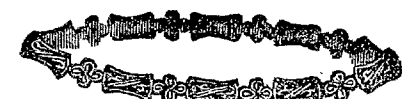
మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

స్త్రీ పురుషులు వాసుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరిత్రమము జేయు విద్యార్థులు, ప్రియార్థులు, ఉద్యోగిస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రాపకు కురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక, మదరాసు.

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన
పద్మాని, క్లావర్ డైమండ్, యెస్
చంద్, సాదా బొంబాయి, మోహన్,
వంకర్, పార్సీ, బొంబాయి, శకుంతల,
రాజావతి, నర్సాయిని మంగళూరు మొ
దలగు రకముల నాణులు అన్ని సైజుల
లోను స్టాంపులో సిద్ధముగానున్నవి.
ఇష్టములేనిచో తీసుకొని వైకము
వాపసియబడును.

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి,
(1842) గురుస్వామిశెట్టి
నగల వర్తకులు చైనాబానూరోడ్డు, మదరాసు.

కత్తికట్టలు — చాకులు

కప్పుతాళములు.

ఆంధ్రసాదరులచే చేయబడినది. ప్రోత్సహింపుడు.
వెంటనే ధరల క్యాటలాగును వ్రాయుడు.

బి. మెకతుళ్ళర్లు అండ్ కో
కట్టర్లు అండ్ లాక్ మేకర్లు 610
పెద్దపురం. (గోదావరితీర్థం)
తెలిగ్రాఫిక్ అడ్రెసు: “ఇండిస్ట్రీ” పెద్దపురం

వనోపధిసరస్వరిల్లా

రక్తహీనతను రక్తముయొక్క పరిశుద్ధతను పోగొట్టు
మందు శరన్నిక గాంచినది. ధర 1-10-0

ఇండియా నీలోగోమందు ఎచ్చోలేనను తీరాలావచ్చు
తీరికముగా సంపాదించు. (2978)

విలాసము సి. డి. సావంత్
నెం 144 పనసవాడి, బొంబాయి

ముఖ్యగవనింపు (2942)

యోగ్యతాపత్రములు

(5) మెదడు నుపయోగించుటకై రందరిని వారెవర
నీటిలో నుండు, దుగ్గా పెడికల్ హాల్ వారి ఫాస్ఫో ట్రాప్
కౌషధము ఒక వరము కంటిది. నా మెదడు సంబంధమైనట్టి
వ్యాధు లన్నియు పూర్తిగా నయమైనది.

రంగూన్ } బాబులాల్,
80-6-19 హైదరాబాద్.

ముఖ్యగవనింపు.

1920-వ సంవత్సరం ఆగస్టునెల మొదటి
తేది నుండి అన్నిధరలు మార్చబడినది.

**The Zandu Pharmace-
utical Works Ltd.**
Elphinstone Road, Bombay.

ఇప్పటి కాలము ననుసరించి మిక్కిలి
నమ్మకముగాను, తప్పక గుణము నిచ్చునట్లును
ఆయుర్వేద కౌషధములను తయారు చేయు
చున్నాము.

హిందూదేశమునందు జరిగిన ఆయు
ర్వేద వస్తుప్రదర్శనము లన్నిటిలో బంగారు
పతకములు బహుమతిగా నిచ్చియున్నారు.

పై కనిన విలాసమునకు వ్రాసినచో
ధరల పట్టి పంపబడును.

**జాండూ పర్మస్యూటికల్
వర్క్స్**

ఆయుర్వేద యౌషధముల జేయువారు
(388) బొంబాయి నెం 13.
ది ఆంధ్ర ఇండస్ట్రియల్ ప్రెసింగు కంపెనీ,
పోత్ వజంట్లు: కాకినాడ.